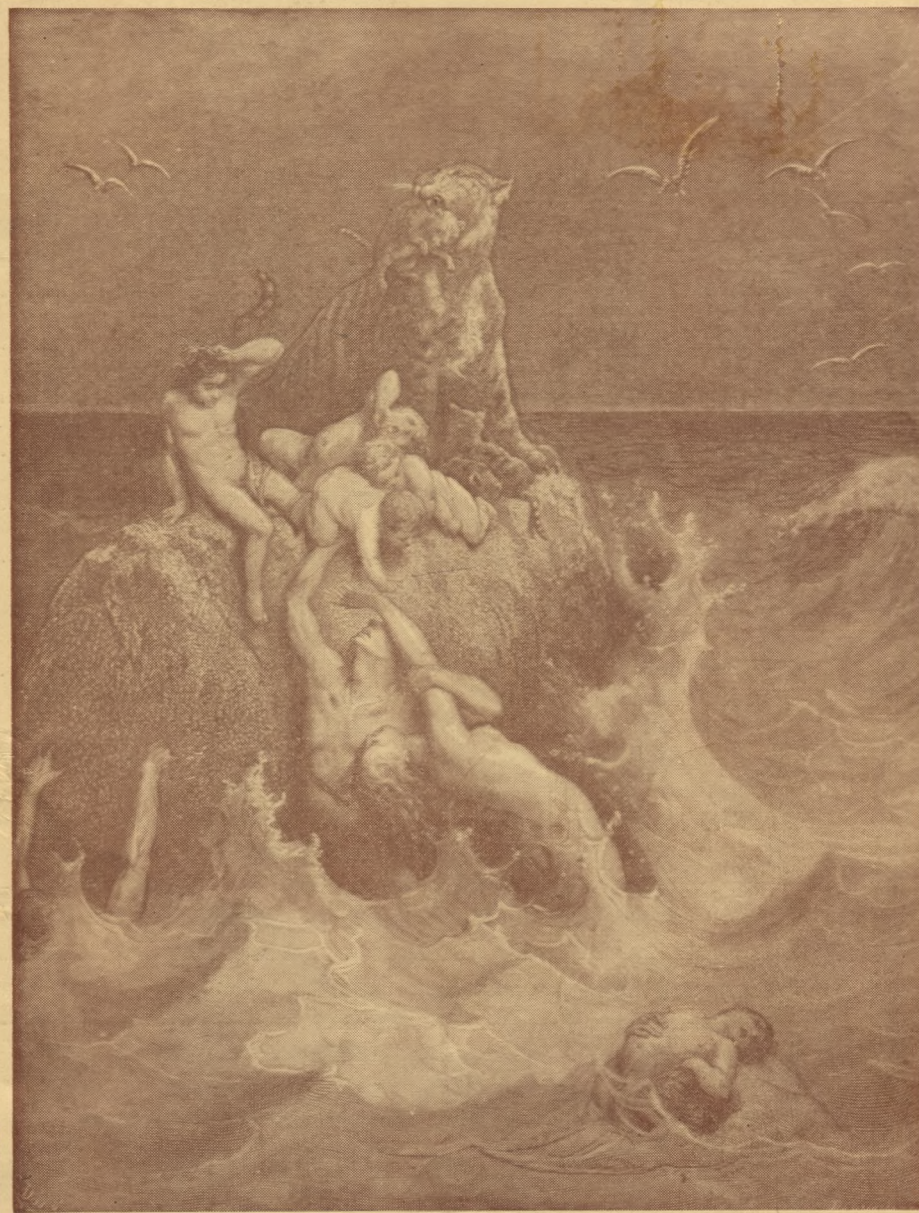

Laiškai **LIETUVIAMS**

1953 m. Liepos - Rugpiūčio mėn.

Vol. IV, No. 7-8

T U R I N Y S

DUONA IR GINKLAI — Bruno Markaitis, S. J.	193
NAUJO VARDŲ PASLAPTIS — J. Elijošius, S. J.	195
TIESA, LAISVĖ IR FANATIZMAS — P. Salantas	198
IŠ KUR GYVYBĖ? — Juozas Vaišnys, S. J.	201
RELIGIJA IR ŽMONIŲ BAIMĖ — Juozas Vaišnys, S. J.	207
RENKANTIS PAŠAUKIMĄ — J. Kidyskas, S. J.	209
GYVIESIEMS (eil.) — Kazys Binkis	212
NEKEIK TAMSOS, BET UŽDEK ŽIBURĮ — J. Kidyskas, S. J.	213
KELIONĖ Į URUGVAJŲ (III) - J. Venckus, S. J.	216
METHODISTAI — J. Venckus, S. J.	219
FAKTAI IR IDĖJOS — K. Pečkys, S. J.	221
JIS AR MAMA? — Redaktorius	224

Viršelyje: **G. Dore** “Visuotinis tvanas”.

NAUJIENA JAUNIMUI

Šiomis dienomis išeina iš spaudos seniai jaunimo laukta knygelė “Tu ir Ji”, kurioje kalbama apie jaunuolio santykius su mergaite. Ši knygelė bus labai naudinga ir įdomi ne tik berniukams, bet ir mergaitėms. Galite tuoj užsisakyti, rašydami “Laiškų Lietuviams” administracijai. Gražus dviejų spalvų viršelis, 212 psl., kaina du doleriai.

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly except July and August, when bi-monthly, by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription two dollars. Single copy 20 cents. Entered as second class matter at the Post Office at Chicago, Ill. Additional office of mailing in Putnam, Conn.

LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį, išskyrus liepos - rugpiūčio dvi mėnesių. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill. Telefonas: HEmlock 4-1677. Metinės prenumeratos kaina du doleriai. Atskiras numeris 20 centų.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Vinjetės VI. Vijeikio

1953 m. Liepos - Rugpiūčio mėn.

Vol. IV, No. 7-8

Duona ir ginklai

Žmonės turi per daug vaikų, todėl pasaulyje tiek vargo, skurdo ir nedeckliaus, — skelbia gimimų kontrolės šalininkai ir kontraseptyvų fabrikantai. Jei valstybės skirtų mažiau pinigų ginklams, būtų daugiau duonos alkaniems, — šaukia amžinos ir visuotinos taikos apaštalai. Nenuostabu, kad Amerikos prezidentas Eisenhower, atsišaukdamas į tautą, išsireiškė, kad karo biudžeto sumažinimas reikš daugiau duonos ir daugiau kultūros priemonių.

Pirmu žvilgsniu atrodo, kad minėtos nuomonės turi nemaža tiesos, bet, pažvelgus į žmonijos istoriją, iškyla priešingas vaizdas. Praeitis pasaulis nekariavo kiekvienais metais; yra buvę ir ilgėlesnių taikos periodų, kada ginklų fabrikai buvo paversti į traktorių, lovų ir puodų dirbtuves. Deja, nuo ginklų gamybos atlikę pinigai retai pasiekdavo neturtingųjų kišenes. Turtuolių kapitalas augo tiek taikos tiek karo metais. Darbo klasė gyveno varge ir mito ne duona, bet socializmo ir komunizmo pažadais. Todėl, galvojant apie praeitį, nenoromis prisimena Viešpaties žodžiai: “Vargšų jūs visada turite.”

Praeities ir ateities socialinės problemos glūdi ne ginklų gamyboje, bet žmogaus prigimtyje, kuri ieško tik savo naudos ir užmerkia akis artimo reikalams. Socialinių problemų išsprendimas nepriklauso nuo amžinos ir visuotinos taikos, bet nuo žmogaus vidujinės reformos. Kol žmogus liks savanaudis ir savimylis, tol pasaulis gyvens skurde. Kol pasaulio kapitalas bus mažos turtuolių grupės rankose, tol masinis neturtas liks ištikimas, bet nemielas žmonijos palydovas.

Net karui rengiantis, net milijardus pinigų paaukojant ginklų gamybai, dar lieka milijardai, kuriuos būtų galima panaudoti neturto sumažinimui. Ne paslaptis, kad ne tik atskiri asmenys, bet ir ištisos tautos pralobo iš karo ir kraujo. Ar tos milžiniškos pinigų sumos buvo proporcingai padalintos tarp tautos ir bendruomenės nepasiturinčiųjų? Ne karas ir ne taika sprendė neturto problemas. Kol žmogus žmogui vilkas, kol jo širdis gobši ir nesidominti artimo gerbūviu, tol kalbėti apie geresnę socialinę ryšių yra bergždžia.

Neturto gilioji priežastis glūdi pačiame žmoguje. Tenka reformuoti, pirmojoje eilėje, ne įstatymus ir santvarką, bet žmogaus nusistatymą žmogaus atžvilgiu socialinių ir ekonominių problemų srityje. Vadinasi, žmonijai reikia širdies reformos. O tai yra nebe socialinė, bet dvasinė ir dorovinė problema.

* * *

Humanitarai ir pacifistai mums bando įrodyti, kad taika reformuoja žmogų ir jo nusistatymą žmogaus ir turto atžvilgiu. Deja, sunku sutikti, kad žmogus, kuris buvo žemas, savanaudis ir brutalus karo metu, taptų šventasis, aidint džiaugsmingiems taikos trimitams. Žinoma, tiek karas tiek taika nudažo aplinką ir žmones specifinėmis spalvomis ir duoda progų žmogui pasirodyti tokiu, koks jis, iš tikrųjų, yra. Tai tenka pasakyti ypač apie karą. Bet nei karas nei taika neturi atperkančios ir pašventinančios galios.

Žmogus turi ne tik pasikeisti kito žmogaus atžvilgiu, bet turi stengtis palaikyti altruistinį nusistatymą artimo ir jo nuosavybės atžvilgiu. Taigi tokios jėgos neturi. Priešingai, ramus darbo ir produkcijos periodas žada saugumą, ir savanaudis kapitalistas turi auksinę progą pralobti, kai karo metų netikrumas negraso nei jam, nei jo planams, nei jo turtui.

Kadangi širdies reforma yra dvasinė problema, tai jos negalima išrišti medžiaginėmis priemonėmis ir grynai natūraliais faktoriais. Pripažindami žmogaus dvasiai transcendentinį charakterį, mes, tuo pačiu, sakome, kad dorovės pasaulyje — tarp gėrio ir blogio polių — žmogaus dvasią reformuoja transcendentinė jėga, kurią mes kasdienėje kalboje vadiname Dievo malone. Kadangi žmogaus ekonominiai ir socialiniai santykiai bendruomenės atžvilgiu yra nukreipti į kitą žmogų nuosavybės ir teisės srityse, tai nusižengimai prieš teisę ir nuosavybę — tiek fizinio tiek moralinio asmens atveju — yra nusižengimai prieš žmogų. Šiuos nusižengimus apsprendžia įstatymas ir jo sankcija. Bet įstatymas yra suinteresuotas tik įvykusių ar įvyksiančių faktų: jam nesvarbu žmogaus nusistatymas ir žmogaus ideologija. Dvasios ir dorovės principai siekia žymiai toliau. Jiems, pirmoje eilėje, svarbu žmogaus dvasios pasaulio turinys, žmogaus mintys, kurios formuoja veiksmus, ir žmogaus nusistatymas kito žmogaus atžvilgiu. Dorovės principai ir reikalavimai yra aiškūs kiekvienam krikščioniui, bet jis, jausdamas savo kūno nuolatinę silpnybę ir plačiašakės aistros anarchinę jėgą, greitai prieina išvados, kad antgamtiniais principams įgyvendinti reikia antgamtinės jėgos ir pagalbos.

* * *

Socijalizmas negali didžiuotis esąs socialinio teisingumo pionieriumi. Prieš 700 metų Šv. Tomas Akvinietis rašė: „Dalykai, reikalingi žmogaus gyvenimui ir gerbūviui, priklauso jam pagal įgimtą teisę, ir jų negalima atimti ar izoliuoti pasisavinimu ar neteisingu padalinimu. Todėl dalykai, kurių žmonės turi per daug, pagal gamtos įstatymą priklauso nepasiturintiems.“

Viešpats Kristus anksčiau ir drastiškiau nurodė, koks turi būti žmogaus nusistatymas artimo atžvilgiu. Jis nepaliko mums socialinių ir ekonominių sistemų, bet, kalbėdamas apie paskutinį teismą, pasakė, kad artimo meilė bus išgananti teismo norma, o nusižengimai prieš artimo meilę, ypač socialinėje srityje, bus pasmerkimo dekretas. Kad po 2000 krikščionybės metų Viešpaties duotos normos ir principai yra įgyvendinti tik juokingai mažoje skalėje, tai nėra krikščionybės ar doktrinos kaltė, bet žmonių, kurie savo interesus vertino daugiau negu bendruomenės ar artimo.

Bažnyčia neturi fizinių priemonių priversti žmogų ar valstybę sekti socialinio teisingumo principais. Ji gali įpareigoti tik jai priklausančių narių sąžines. Ne jos uždavinys kurti žemėje rojų, — jos misija siekia dangų. Ji stengiasi išauklėti žmones Kristaus dvasioje, kad jie, užimdami aukštas ir įtakingas vietas valstybės aparate, pritaikytų Evangelijos socialines normas bendruomenės gyvenime. Jau eilė metų praėjo, kai Leonas XIII atsisaukė į krikščioniškąjį pasaulį savo enciklikomis apie socialinį teisingumą. Jo balsas nuskambėjo, kaip tyruose šaukiančiojo. Žmonės sako, kad net šventojo pirštai į save riesti. Ką kalbėti apie tuos, kuriems Kristaus dvasia svetima, kaip arkliui atominės teorijos, kurie, sulindę į šiltas ir pelningas vietas, krauna turtus ir gyvena kitų prakaitu.

Komunizmas žada rojų žemėje. Mes turime pasiūlyti pasauliui tai, ką komunizmas žada, bet nepajėgia išpildyti, būtent, lygų turto padalinimą ir reformuotą žmogaus širdį, kuri myli artimą, kaip patį save. Teorijomis ir įstatymais žmogaus širdies nepakeisi. Jai reikia Dievo malonės ir nuolatinio priminimo, kad mes visi, sutverti į Dievo panašumą, esame vieno Tėvo vaikai.

Bruno Markaitis, S. J.

Naujo vardo paslaptis

Apreiškimas mums pasakoja apie tris žmones, kuriems Dievas pakeitė vardus, duodamas jiems naują misiją ir tuo parodydamas, kad jie jau nebepriklauso sau, bet kitiems — bendruomenei. Apreikštosios religijos istorijoje mes randame du faktus. Dievas rodo žmonijai savo gailestingumą ne per paskirus individus, bet per pasirinktą bendruomenę — išrinktąją tautą. Paskiau Jis skiria šiai bendruomenei savo atstovą ir — paskyrimo ženklą — pakeičia jo vardą.

Religija — nuo pat žmonijos pradžios — nebuvo privatus dalykas; lygiai kaip nebuvo privačios astronomijos ar privačios matematikos. Iš pirmosios šventraščio knygos aiškiai matyti, kad dieviškoji tiesa buvo pavesta saugoti ne atskiriems asmenims, bet išrinktajai tautai, vadovaujamai Dievo paskirto atstovo. Kai nuodėmė užkrėtė žemės paviršių, Dievas gelbėjo išrinktuosius, neparūpinda-

mas kiekvienam žmogui gelbėjimosi juostos ar laivelio, bet gelbėdamas juos nuo mirties savo paties suplanuotoje arkoje ir paskirdamas Noę arkos kapitonu.

Vėliau Dievas išsirinko Abraomą, paskirdamas jį išrinktosios tautos galva ir sudarydamas su juo naują sutartį. Pirmą kartą istorijoje Dievas pakeitė žmogaus vardą: „Tu daugiau nebesivadinsi Abramas, bet Abraomas, t. y., daugelio žmonių tėvas.“ Pakeisdamas vardą, Dievas norėjo priminti Abraomui, kad jo santykis su Dievo išrinktąja tauta jau nebebus asmeniškasis ir privatus, bet universalus ir viešasis. Abraomas bus ne tik savo šeimos galva, bet ir savo tautos.

Ši vadovybė ir specialus išrinkimas iš Abraomo rankų perėjo į Jokūbo rankas. Viena dieną, kai Jokūbas keliavo į Sichemą, jo šeima kėlėsi per upę, o jis, tuo tarpu, likosi

šiapus upės. Staiga iš miško išėjo didelis ir baisus vyras — Dievo siųstas angelas — ir pradėjo grumtis su Jokūbu. Kova tęsėsi iki pat aušros, kol angelas pradėjo prašyti: “Paleisk mane, nes jau aušta, ir pasakyk man savo vardą.” — “Jokūbas, mano vardas,” — atsakė žmogus. Tada angelas tarė: “Daugiau tu nebesivadinsi Jokūbas, bet Izraelis. Jei buvai tvirtas prieš Dievą, tai būsi tvirtesnis prieš žmones.”

Antrą kartą Dievas pakeitė žmogaus vardą. Jo pažadai ir palaima ir toliau siekė išrinktąją tautą per Jo atstovus: Mozę, Dovydą, karalius ir pranašus.

Laiko pilnybėje pasirodė žmogaus kūne tas, kurį buvo skelbę pranašai, Viešpats ir Išganytojas Jėzus Kristus. Gimęs žydų tautos bažnyčioje, jis atėjo ne sugriauti žydų bažnyčią, bet ją iškelti, sustiprinti ir patobulinti.

Viešojo gyvenimo vidury, netoli Cezarijos Filippi, Viešpats sustojo dulkėtame pakelyje ir metė į apaštalus svarbiausią gyvenimo klausimą: “Ką žmonės sako apie Žmogaus Sūnų? Kas aš esu?” Nejaugi Viešpačiui galėjo rūpėti, ką apie jį sako ežero pakrančių žvejai? Jis, ir be jų žodžių, žinojo jų slapčiausias mintis. Bet kad ištikimieji sužinotų visą tiesą, jie turi išgirsti atsakymą. Dabar, artinantis Mesijo mirčiai, apaštalai turi teisę išgirsti Jo tikrąjį vardą.

Ką žmonės apie Jį kalba? — Vieni sako, kad Jis yra prisikėlęs Jonas Krikštytojas. Kiti, kad Elisas, Jeremijas arba vienas iš pranašų. Tai ignorantų, tamsios liaudies spėliojimai. Be jokio tikrumo, sutikimo ir nuomonės vienybės, taip brangios Dievo širdžiai. Palik Dievo tiesos turtą pasiskirtiems individams, ir atsakymas bus neaiškus, sujauktas ir prieštaraujan-

tis. Dabar Viešpats kreipiasi ne į žvejus, vynuogių augintojus, bet į savo išrinktuosius, į savo senatą, kurie valgė Jo duoną ir girdėjo žodį tiesiai iš Jo burnos. Kuo jūs mane laikote? Ne žmonės, bet jūs?

Tada amžių tiesa sužibo Simono Petro akyse. Mat, jis buvo trečiasis žmogus, kurio vardą Dievas pakeitė. Prieš gerus metus Viešpats jam tarė: “Tu esi Simonas, Jono sūnus. Dabar tu vadinsies Petras — Uola. Taigi, Petras — Uola žengė į priekį, ne apaštalo prašomas ar įgaliotas. Ir ne dėl to, kad jis būtų buvęs gudresnis už kitus. Kadangi ji apšvietė išrinkimo šviesa, jis nedvejodamas išpažino: “Tu esi Kristus, gyvojo Dievo Sūnus.”

Išrinktųjų nujautimu Petras žinojo, kad Kristus nebuvo Jonas Krikštytojas. Nebuvo Elisas. Nebuvo Jeremijas. Jis buvo tik tas, kurio laukė pagonija ir Izraelis jau keturiasdešimt tamsių amžių. Tą stebuklingą ir minėtiną momentą Simonas, kilęs iš Abraomo, kuris apreiškė Dievo jėgą, ir kilęs iš Jokūbo, kuris apreiškė žmogaus jėgą, sujungė savo asmenyje abi jėgas, tapdamas naujos religinės bendruomenės, naujojo Izraelio galva. Todėl ir Kristaus žodžiai: “Tu esi Uola. Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės.” Aidint šiems žodžiams, gimė nauja karalystė, kuri pragyvens laiką ir žmones, dėl kurios milijonai leisis žudomi, žmonių bendruomenės pergyvens sumišimus ir audras, o karaliai ir diktatoriai griebsis ginklo. Kristaus lūpose šių žodžių prasmė yra paprasta, o išvada — logiška. Tu, Petrai, turi būti kietas, objektyvus ir pastovus, kaip uola, nes tavo rankose dangaus vartų raktai, ir mano vardu tu tarsi žmonėms amžino gyvenimo ir amžinos mirties žodžius.

DOMENICO GHIRLANDAIO

(1449-1494)

M A D O N A

Florencija

Būtų buvęs baisus ir tragiškas dalykas, jei Kristus nebūtų palikęs savo įpėdinio, jei Jis nebūtų sugebėjęs pratęsti savo gyvenimo visiems laikams ir visoms pasaulio šalims. Koks gi būtų buvęs skirtumas tarp Jo, Cezario ir Napaleono? Jo tiesa būtų nuskambėjusi Genezareto ežero krantais, ir Galilėjos vėjas būtų nunešęs ją į užmaršties praeitį. Atleidimo žodžiai Magdalenai ir Latrui ant kryžiaus nebūtų pasiekę XX-jo amžiaus.

Jo valia nusprendė, kad Jis turi likti gyvas Bažnyčioje. Todėl Jordano upė tebeteka krikšto šaltiniais. Sekminių Šv. Dvasia tebežengia ugniniais liežuviais ant naujų Kristaus karių. Paskutinės Vakarienes stalas

persikelia į mūsų bažnyčias, ir Kristaus Kūnas dalinamas tiems, kurie nenori matyti mirties per amžius. Simono namai, kuriuose Magdalena apverkė savo nuodėmes, virto klausykla, kur nepaliaujamai Kristaus vardu tariami atleidimo žodžiai. Gerjo latro kryžius ant Kalvarijos virto tikinčiojo mirties patalo simboliu, kur Kristus, parengęs sielą paskutinei kelionei, žada jai rojų tą pačią dieną. Kanos vestuvės kartojasi ties altoriaus papėde, kur sakramentiniu stebuklu žmogaus meilės vanduo paverčiamas Dievo amžinos meilės vynu, kur du žmonės jungiasi amžina ištikimybe taip, kaip Kristus ir Jo Bažnyčia.

Jei kada nukeliausi aplankyti Žvejo kapo Romos Bazilikoje ir godžiomis akimis skaitysi auksines raides milžiniškoje kupoloje, prieš tavo sėlą atsivers Naujo Vardo Paslaptis:

“Tu esi Petras - Uola. Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragarą vartai jos nenugalės.”

Juozas Elijošius, S. J.

Tiesa, laisvė ir fanatizmas

Galvojančiam šių dienų žmogui dažnai kyla įvairiausių neaiškumų, kai jis nori teisingai elgtis, kai tarp dviejų ekstremų jam reikia pasirinkti vidurio kelią. Čia paduosime keletą minčių, kurios, gal būt, padės orientuotis tuose sunkiuose klausimuose.

Tolerancija ir fanatizmas

Mes žavimės tais kraštais, kur mokama pagerbti kitų tikėjimų, partijų ir grupių žmonės. Piktinamės, kai tenka sutikti asmenų, kurie neturi jokios tolerancijos, kurie negerbia kito žmogaus įsitikinimų, kurie visiems jėga stengiasi įbrukti savo mintis ir idėjas. Antra vertus, yra pavojaus, kad žmogus per daug viską toleruodamas, visai praranda savo įsitikinimus ir nemato tiesos. Kaip čia elgtis, kad galėtum eiti teisingu keliu?

Ta pati objektyviai paimta tiesa, yra iš dalies sąlyginė, reliatyvi, šiek tiek skirtinga, priklausanti nuo subjektyvaus žmogaus įsitikinimo. Vienaip apie tą patį dalyką galvoja vaikas, kitaip suaugęs žmogus; vienaip eilinis žmogelis, kitaip išsimokslinęs savo srities žinovas. Tokių tiesos sąlygiškumą ir reliatyviškumą kiekvienas turi pripažinti ir pagerbti kito žmogaus nuomonę. Tas pat sakytina ir apie toleranciją kito tikėjimo žmonėms. Čia yra panašiai kaip su išimylėjusiu žmogumi, kuriam jo mergai-

tė yra gražiausia. Mes nė nebandome pakeisti tos jo nuomonės, tai galėtų sugriauti jo laimę, kurios žemėje ir taip jau maža. Bet tai dar nereiškia, kad tikrai ta jo mergaitė būtų gražiausia visoje apylinkėje. Supranta, kad žmogui tikėjimas, kuriame jis yra išaugintas, su kuriuo surišti gražiausi jo pergyvenimai, tyriausi nusistatymai, atrodo teisingiausias ir geriausias. Jis net mirti už jį pasirengęs. Bet tai dar nereiškia, kad jo tikėjimas ir objektyviai yra tikriausias, t. y. atitinkas antgamtinę tikrovę, teisingai perduodas visą Kristaus, Dievo Sūnaus, mokslą.

Kaip mums yra pavojus netoleruoti **kito** įsitikinimų, taip yra nemalonus pavojus nebranginti **savo** įsitikinimų, bijant užsitraukti fanatiko vardą. Dėl šios žmonių baimės ne vienas užmiršta savo principus, bijosi ginti savo tikėjimą, savo pasaulėžiūrą, auklėti vaikus tikėjimo dvasioje. Iš fanatizmo baimės ir iš klaidingai suprastos tolerancijos žmonės nekovoja už savo idealus, nenori pasipriešinti tiems, kurie savo darbais ir klaidingu mokslu griauja tikėjimo, doros ir visuomeninio gyvenimo pagrindus, kurie savo blogiems tikslams siekti vartoja blogiausias priemones. Gal kaip tik dėl to Vakarų pasaulyje išsigalėjo komunistai, fašistai ir įvairiausiose didelės reikšmės vietose įsitvirtino labai tamsūs gaidai.

Dažnai mes stebimės matydami, kokių uolumu ir pasišventimu įvairūs propagandistai ir sektantai skelbia savo mokslą, perša knygas ir laikraščius. Neatrodo, kad jie visuomet taip elgtųsi tik dėl to, kad yra gerai apmokami. Jie gyvena savo skelbiamomis mintimis, dėl jų kovoja ir aukojasi. Ta jų ištikimybė savo idėjomis daugelį suvedžioja. Juk gali atrodyti, kad žmogus taip kovoti, aukotis ir net mirti gali tik už tiesą. Bet yra ir komunistų, kurie daug aukojasi, eina į kalėjimus ir net miršta, nenorėdami atsisakyti savo mokslo. Bet ar dėl to komunizmas yra teisingas? Dažnai mes sumaišome du dalykus: pačią tiesą ir ištikimybę tiesai (dažnai tik subjektyviai tiesai). Tiesos mastu padaroma besąlyginė ištikimybė subjektyviai tiesai. Tačiau tiesos mastas tegali būti **aiškusmas**, mūsų proto ryškus išvelgimas, kad taip yra, arba taip nėra. Taip pat aiškus supratimas, kad šitas tvirtinimas atitinka pačią tikrovę, arba neatitinka, kad priėmimas kito liudijimo yra pilnai pagrįstas, arba nepagrįstas.

Besąlyginė ištikimybė tiesai yra žmogaus vertingumo mastas. Mes gerbiame tuos kad ir klaidingų idėjų įsitikinusius idealistus, kurie drąsiai gina savo idėjas, nesibijodami jokių aukų. Taigi, mes tik tuos **asmenis** gerbiame, bet nė nemanome gerbti ir priimti jų skelbiamų **idėjų**.

Vis dėlto kartais atsitinka, kad perkame prekę tik dėl pardavėjo iškalbingumo, visai neištyrę tos prekės vertės. Taip gali atsitikti ir su kokios nors idėjos ar pasaulėžiūros priėmimu: dažnai mes priimame kokią nors tiesą tik dėl ją skelbiančio asmens vertingumo, išmintingumo, išsimokslinimo, dėl jo aukojimosi už tą tiesą. O kartais net ir labai aiš-

kioms tiesoms liekame šalti ir abejingi, jeigu jas skelbia žmonės, kurie mums nepatinka arba pagal tas tiesas negyvena, už jas nesiaukoja.

Šis reiškinys parodo dvejopą tiesos pobūdį: grynai protinį arba teoretinį ir praktišką arba gyvenimišką, kuris vis labiau yra pradedamas vadinti egzistencialiniu tiesos charakteriu. Pilnam tiesos priėmimui abu du jos pobūdžiai yra svarbūs.

Laisvės pagunda

Dažnai žmogui kyla pagunda nesilaikyti įsakymų, tradicijų papročių. Kam laikytis kokios nors žmonių grupės ideologijos, pasaulėžiūros, tikėjimo? Reikia pačiam išbandyti, kas žmogui dera, kas nedera. Reikia pačiam savo protu nuspręsti, kas leistina, kas neleistina, kas tikėtina, kas atmestina. Pažįstame daug žmonių, kurie eina „savo keliu“. Jie turi savo įsitikinimus, plačias, laisvas pažiūras. Jie yra ištikimi patys sau. Jie mums imponuoja: prieš nieką nesilanksto, nepataikauja jokiai grupei ar partijai, nesivaržo jokios pasaulėžiūros varžtais, neapsiriboja vienos kurios religijos tiesomis. Jie tartum su Vaičiūnu šaukia:

**“Ne, aš niekam nevergausiu,
nors tai būtų pats dangus;
aš visur sau laisvės gausiu,
kolei siela kūne bus!”**

Gal ne vienam norisi įsijungti į tą šauksmą: „Šalin varžtai, šalin dogmos! Tegyvuoja laisvė!“ Ne vienam katalikui protestantų sektos atrodo žavios; tik pamanykit: Šv. Raštą gali aiškinti kiekvienas žmogus visai laisvai, kaip jam patinka!

Be abejo, yra pavojus akiai priimti kurios nors grupės ideologiją, ar kurio nors tikėjimo tiesas. Kas be supažinimo ir išsiaiškinimo tai priima, nevertas vadintis sąmoningu

žmogumi. Tačiau ne viskam išsiaiškinti žmogus turi gabumą ir laiko. Daug kam ir daug kur tenka pasitenkinti apsišvietusių žmonių liudijimais, dorų specialistų tvirtinimais. Pagaliau ne viską žmogaus protas ir pažinti pajėgia. Apie Dievą ir žmogaus sielos pomirtinį gyvenimą jis labai maža tegali žinoti ir suprasti. Bet protui pagalbon čia ateina paties Dievo liudijimas, suteiktas mums per Jo išikūnijusį Sūnų. Tai apreikštosios tiesos, tai mūsų tikėjimo dogmos.

Kadangi dogmos yra paties Dievo apreikštos ir Jo įsteigtos Bažnyčios iškilmingai paskelbtos, jas turi priimti visi tikintieji. Kristaus paskelbtos tiesos yra surašytos Šv. Rašte arba perduotos mums tradicijos būdu. Jas aiškina Kristaus įsteigtoji Bažnyčia. Būtų labai neprotinga, jei kas norėtų pats viską išsiaiškinti, nepripažindamas Bažnyčios autoriteto. Juk ir kitų seniau gyvenusių rašytojų bei filosofų mintis aiškina specialistai, jos ne kiekvienam žmogui gali būti suprantamos. Jeigu mes čia pripažįstame kito žmogaus autoritetą, dėl ko nebūtų protinga jį pripažinti ir tikėjimo srity? Jei kas manytų, kad pasinaudoti specialistų ištirtais dalykais yra neprotinga ar negarbinga, turėtų nesinaudoti jokiais kitų išradimais: nevartoti peilio, šakutės, plunksnos, nevažiuoti automobiliu. Juk tai ne jo išrasta! Toks žmogus neturėtų skaityti kitų parašytų knygų, pats turėtų viską ištirti ir išgyventi. Bet tai būtų nesąmonė.

Panašiai yra ir su įstatymų laikymu. Ne viską gali pats žmogus ištirti, išbandyti. Argi galima leisti vaikui viską pačiam išmėginti? Daugeelis, taip viską bandydami, sveikatą ir gyvybę prarastų. Žmogui yra būtina kartais aklaai priimti kitų įsakymus,

pasitikėti kitų patirtimi, priimti kartą iš kartos perduodamą gyvenimo išmintį, išreikštą tradicijose ir papročiuose.

Tad ar būtų protinga nepriimti Dievo duotų įsakymų, gyvenant „pagal savo prigimties palinkimus“? Bet pagaliau ir gyvenimas pagal savo prigimties reikalavimus, jeigu žmogus klausytų proto, o ne aistrų, privestų jį prie tų pačių Dievo duotų įsakymų. Juk žmogaus prigimties autorius yra tas pats Dievo įsakymų leidėjas.

Tuo niekas nenori pasakyti, kad reikia neprotingai klausyti įsakymų ir vergauti pasenusiems papročiams. Mūsų moderniaisiais laikais viskas greitai keičiasi ir iškyla nauji reikalavimai. Dažnai reikia keisti papročius ir tradicijas, neatitinkančias laiko dvasios. Paprastai mes įsakymų ar papročių nenaikiname, bet juos labiau pritaikome mūsų laikams. Dievo įsakymai yra visuomet tie patys, bet Bažnyčia juos aiškina, atsižvelgdama į laiko dvasią, į naujus reikalavimus.

Įstatymas neneigia žmogaus laisvės ir iniciatyvos, jis tik uždeda žmogui būtinai pasiektinus tikslus ir draudžia su jais nesuderinamus ir jiems kenkiančius veiksmus. Taigi, įstatymas yra duotas ne žmogaus laisvei varžyti, bet apsaugoti.

Mūsų idealas turėtų būti ne viską bandas, viskuo rizikuojas, viską kritikuojas žmogus, bet drąsus, ryžtingas, šaltai protaujas žmogus, kurs moka suderinti praeities patyrimą su dabarties reikalavimais ir ateities uždaviniais. Toks žmogus nevergauja viešajai opinijai ir išivyraujantiems papročiams bei sustingusiai įstatymo raidei, bet yra laisvas, sąmoningai religingas, mylįs tiesą, gerį ir grožį.

P. Salantas

IŠ KUR GYVYBĖ?

Jau ne viena motina yra Redakcijai rašiusi, prašydama paaiškinti, ką atsakyti vaikui, kai jis paklausia, iš kur mama gavo broliuką ar sesutę. Tikrai yra labai maža motinų ir tėvų, sugebančių vaikui duoti tinkamą atsakymą. Dažniausiai stengiamasi visai išsisukinėti, netiesioginiai atsakyti arba pasitenkinti garsiaja “gandro istorija”. Tas, žinoma, vaiko nepatenkina, tik sukelia dar didesnę smalsumą. Jis pradeda galvoti, kad čia yra kažkas ypatinga, nepaprasta, slapta, kad net jo motina neišdrįsta pasakyti. Progai pasitaikius, tą patį klausimą jis iškelia vyresniems savo draugams. Na, žinoma, tie dažniausiai nesivaržo ir su malonumu jam viską išplepa, ką žino ir ko nežino, ką jie patys yra girdėję iš nepraustaburnių vaikų. Tai atlieka jie labai grubiu būdu, vartodami vulgariškus žodžius ir kartais dar “pagražindami” nešvariomis istorijomis. Tokiais pasakojimais vaiko siela gali būti labai skaudžiai pažeista.

Kas kaltas? Aišku, tėvai. Jie yra pirmieji vaiko mokytojai. Jie gali ir turi vaikui tinkamai viską išaiškinti. Ar ne gėda, jeigu šią svarbią ir taip jautrią savo pareigą jie paveda bet kokiam vaikėzui? Šitame klausime tik motina savo švelniu žodžiu gali išblaškyti vaiko abejones, nepažeisdama jo jautrios sielos, bet sužadindama

dama dar didesnę motinos meilę ir prie jos prisirišimą.

Visi šių dienų auklėtojai pabrėžia, kad visa tai aiškinti reikia labai paprastai, be jokio paslaptingo ar iškilmingumo, lygiai kaip ir kiekvieną kitą dalyką, tik, žinoma, vaikui suprantama ir pritaikyta forma. Paprastas būdas ir paprasti žodžiai vaiką greičiausiai nuramins ir patenkins. Jeigu jam pradėsi kalbėti pašnabždomis, sujaudintu balsu, paraudusiu veidu, jis įtars, kad čia yra kažkas nepaprasta, kad tu jam gal ne viską pasakei, ir jo smalsumui nebus galo. Iškilmingai apie tai kalbėti galima tik paaugusiems berniukams ir mergaitėms, kurie ir kurios jau viską žino ir supranta, tik, gal būt, tą gyvybės atsiradimo klausimą laiko per daug banaliu ir negarbingu, gėdingu ir šlykščiu. Jiems reikia paaiškinti, kad tai yra labai kilnus ir šventas dalykas, kad žmogus čia dalyvauja Dievo tvėrimo darbe, todėl apie tai kalbėti galima tik su didele pagarba.

Dabar gali kilti klausimas, kada vaikui pradėti aiškinti apie gyvybės atsiradimą. Kai kurie sako, kad tik tada, kai pats vaikas paklausia. Bet tai nebūtų tikslu. Paprastai šis klausimas kyla vaikams tarp penktų ir aštuntų metų. Tačiau neretai pasitaiko, kad vaikai neišdrįsta tėvų klausti arba jau jiems pasiskubino kiti vaikai tai paaiškinti. Todėl būtų gera, kad tėvai nė nelauktų, iki vaikas paklaus, bet patys tinkamu laiku užvestų apie tai kalbą. Čia pakartojame tai, ką rašėme praėjusiame “L. L.” numeryje, kad geriau vaiką apšviesti metais per anksti, negu valanda per vėlai.

Nebūtinai vaikas pirmiausia paklausia, iš kur atsirado jo broliukas ar sesutė. Jis dažnai tėvus klausia įvairiausių dalykų. Jis klausia, iš kur

atsirado gėlė, kas žuvelių į upę prileido, iš kur lizdelyje maži paukščiukai, kas atnešė kačiukus. Visi šitie ir kiti į juos panašūs vaiko klausimai yra gera proga pradėti jam kalbėti apie gyvybės atsiradimą.

Iš kur gėlės?

Gražų pavasario popietį mama su dukrele išėjo į sodą pasivaikščioti. Mama atsisėdo ant suoliuko ir išsitraukė skaityti knygą, o jos šešėrių metų Gražytė bėgiojo po pievelę ir skynė dar neseniai pražydusias gėles.

— Mama, iš kur šios gėlės atsirado, juk aną savaitę dar čia jų nebuvo? — staiga paklausė mergaitė.

— Kai oras atšilo, tai jos ir pražydo, — trumpai atsakė motina.

— Bet kas jas pasėjo, kas pasodino, kaip jos galėjo išaugti, iš kur jos atsirado? — vis teiravosi mergytė.

Motina suprato, kad jos keliais žodžiais nenuramins, todėl pasisodino ant kelių ir pradėjo pasakoti:

— Tu manęs klaus, Gražyte, iš kur atsirado gėlės, bet ar tu žinai, iš kur atsiranda žuvelės, viščiukai, kačiukai ir kiti gyvūneliai? O pagaliau ar tu žinai, iš kur atsiranda maži vaikučiai?

— Iš kur atsiranda žuvelės ir vaikučiai, tai nežinau, bet žinau, iš kur atsiranda viščiukai — iš kiaušinių išsiritę.

— Labai teisingai, Gražinėle, atsakei, kad viščiukai iš kiaušinio išsiritę, bet aš tau išaiškinsiu, kad kiekvienas gyvis, o taip pat, galima sakyti, ir gėlės iš kiaušinėlio išauga.

— Argi, mama, gėlės kiaušinius deda? — nustebusi sušuko mergaitė.

— Nebūtinais dėti, — ramiai atsakė motina, — bet aš tau parodysiu, kad gėlių žiedeliuose yra mažų kiaušinėlių. Duok man vieną gėlytę.

Motina, paėmusi gėlės žiedą, nu-skabinėjo lapelius ir, kiek atsiminė iš botanikos, paaiškino mergaitei, iš kokių dalių žiedelis yra sudėtas. Ypačingai stengėsi atkreipti jos dėmesį į žiedo dulkeles. Leido jai pačiai paliesti žiedelį ir parodė, kaip ant jos pirščiukų prilipo mažų geltonų dulkių. Paskui motina pergnybo pačioj žiedo apačioj išsiplėtusį žalią stagarėlį ir parodė, kad ten buvo matyti mažučiai balti grūdėliai.

— Gėlės žiede, Gražyte, yra kai kas vyriška ir kai kas moteriška, panašiai kaip ir visi žmonės yra arba vyrai arba moterys. Šios geltonos dulkelės priklauso žiedo vyriškumui, o štai šitie maži grūdėliai arba kiaušinėliai — žiedo moteriškumui. Kai susijungia tai, kas yra vyriška, su tuo, kas moteriška, t. y. kai dulkelės susijungia su kiaušinėliais, užauga gėlės, ar medžio, ar kurio kito augalo sėkla, iš kurios paskui gali išaugti naujas augalas.

— Bet kaip tos dulkelės gali su kiaušinėliais susijungti? — domėjosi mergaitė.

— Labai paprastai. Kartais dulkelės prie kiaušinėlių vėjas įpučia, o kartais bitės ar kiti vabzdžiai įneša. Kai bitės vis lenda iš vieno žiedo į kitą, čiulpdamos medų, tai jų kojelės ir sparniukai apsivelia žiedo dulkelėmis. Tų dulkių dalis nuo jų kojų ir sparniukų pasilieka žiedo viduje, kai bitė ten įlenda. Tokiu būdu bitės išnešioja dulkeles nuo vieno žiedo ant kito ir apvaisina žiedo kiaušinėlius.

— Mamute, aš nesuprantu, ką reiškia tas žodis „apvaisina“, kas ten pasidaro, kas ten įvyksta?

— Įvyksta, mažyte, labai didelis ir svarbus dalykas: iš to mažučio grūdėlio, iš to baltos kiaušinėlio pasidaro gyvas daiktas — augalo vaisius

arba sėkla, kuri, pasėta į žemę, išdai-
gina naują augalą, jei tos dulkelės į
grūdėlį nepatektų, jis būtų negyvas,
iš jo neišaugtų vaisius. Taigi, “ap-
vaisinti” reiškia tai, kad iš to grūde-
lio gali išaugti vaisius.

Viskas atrodė taip paprasta, bet
kažin ar mažutis šešiametės protelis
galėjo aiškiai susivokti. Motina, ją
padrąsindama, kalbėjo toliau:

— Dar įdomesnių dalykų aš tau
papasakosiu, bet gal jau pavargai,
gal eisime namo?

— Oi ne, mamute, pasakok dar
daugiau. Dar tu man nepapasakojai,
kaip atsiranda žuvytės.

Iš kur žuvytės?

— Gerai, Gražyte, tuoj papasako-
siu, bet pasakyk tu man pirma, ar at-
simeni, kas yra žuvies viduje, juk tu
dažnai esi žuvis valgiusi ir tai ma-
čiusi?

— O žinau! Tokie mažiukai bu-
buliukai, tik užsimiršau, kaip jie va-
dinasi.

— Ikrai.

— O taip, ikrai. Bet ne visose žu-
vyse būna ikrų. Kai kuriose būna
toks baltas daiktas. Kaip jis vadina-
si, mama?

— Tas baltas daiktas, Gražute,
apie kurį tu kalbi, tai yra pienai.
Klausyk dabar. Aš tau sakiau, kad
kiekvienas gyvis gimsta iš kiaušinio.
Taip pat sakiau, kad gyvybė atsiranda
tik tada, kai susijungia kažkas
vyriška su moteriška. Atsimeni apie
augalų dulkeles ir kiaušinėlius?

— Taip, mama.

— Taigi, ir čia yra panašiai. Žuvų
ikrai tai yra kiaušinėliai. Todėl tos
žuvys, kuriose yra ikrų, galima va-
dinti moterimis, o tos, kuriose yra
pienų — vyrais. Tuose pienuose yra
tūkstančiai mažučių tik per mikros-
kopą pastebimų gemalėlių arba gy-

vūnėlių. Jie vieni gyventi ir augti ne-
gali, bet kai susijungia su ikrais ar-
ba kiaušinėliais, tada iš jų išauga žu-
vytės.

— O iš tų kiaušinėlių be pienų ar
išaugtų žuvytės?

— Ne, dukrele. Jau tau minėjau,
kad gyvybei atsirasti reikia bendro
vyro ir moters veikimo bei susijun-
gimo. Iš kiaušinėlių tik tada atsiranda
žuvytės, kai su tais kiaušinėliais
susijungia vyriškas elementas — žu-
vies pienai arba žuvies sėkla, t. y. tie
mažučiai paprasta akimi nepastebimi
gamalėliai.

— Bet kaip jie gali susijungti?

— Labai paprastai. Tik paklau-
syk. Pats Dievas žuvims įdiegė toki
jausmą, kad kai ateina tam tikras lai-
kas, jos jaučia norą lįsti kur nors ežer-
ų ar upių pakraščiuose į žolės arba
po akmenimis ir ten žuvų patelės iš-
leidžia iš savo kūno ikrus, o patinė-
liai pienus. Ir taip tie pienai su ik-
rais susijungia. Tuo momentu, kai
jie susijungia, jau užsimezga tikra
žuvelės gyvybė. Dar ji yra mažiukė,
beveik nepastebima, bet jau žuvelė.
Toliau ji vis auga ir užauga į tikrą
didelę žuvį. Ar neįdomu?

— Labai įdomu, mama. Bet ką
dar man žadėjai papasakoti? Tiesa,
dar nesakei, kaip atsiranda vaikučiai.
Ar ir jie taip, kaip žuvelės?

— Panašiai, dukrele, bet jau tu
tikrai pavargai. Jau laikas namo. Bus
gerai, jei papasakosiu rytoj ?

— Gerai, mamute, tik neužmiršk.

— Na, jei užmiršiu, tu man pri-
minsi.

Iš kur paukščiukai?

Kitą rytą Gražina, vos pabudus,
tuoju tyliu paklausė:

— Mamute, ar jau nemiegi?

— Na, o kas?

— Ar jau pasakosi?

— Turėk kantrybės, vaikelį, dar turime papusryčiauti. Paskui išeisime vėl į sodelį. Aš tau parodysiu paukščiukų lizdelį ir paaiškinsiu, kaip jie atsiranda.

— Ot gerai! — supliauškino mergaitė rankutėmis ir išsiriti iš lovos.

Po pusryčių juodvi išėjo į sodelį. Mama atsargiai privedė dukrą prie krūmo, kur buvo lizdelis. Lizdelyje tupėjo patelė, o toliau ant šakos patinėlis. Mergaitė net ir kvėpavimą sulaukė, kad jų nenubaidytų. Vis dėlto patelė jas pastebėjo ir nuskrido nuo lizdelio. Motina pakėlė mergaitę aukštyrą ir parodė lizdelį, kuriame buvo keli kiaušinėliai.

— Po kelių dienų iš šių kiaušinėlių išsiris maži paukščiukai, Gražyte.

— Bet, mama, tu sakei, kad kiaušinėliai turi būti apvaisinti, o kas šituos paukščiukų kiaušinėlius apvaisina?

— Patinėlis. Matai, tas, kur ten ant šakos tupi.

— O koks gražus!

— Taip, jis gražus. Bet jis ir čiulba gražiai. Paukščiai čiulba ne tik tam, kad mus palinksmintų, bet kad vienas kitą susirastų. Pavasarį pradeda čirkšti, čiulbėti patinėlis. Į jo čiulbėjimą atsako kokia nors patelė, ir juodu pradeda drauge čiulbėti, skraidyti, žaisti. Pagaliau juodu susisuka lizdelį ir ten tupi labai arti vienas prie kito. Taip arti, kad iš patinėlio kūnelio pereina į patelės kūnelį kažkas panašus į augalų dulkeles ar žuvų pienus. Tai yra taip pat mažučiai akimi nepastebimi gemalėliai, kurie patenka į patelės kūne esančius kiaušinėlius ir juos apvaisina. Paskui patelė sudeda tuos kiaušinėlius į lizdelį ir iš jų išperi paukščiukus.

— Bet, mama, jeigu patinėlis netupėtų taip arti prie patelės ir neap-

vaisintų jos kiaušinėlių, ar iš jų išsiritų paukščiukai?

— Ne, dukrele, neapvaisintus kiaušinėlius galėtų perėti patelė, kiek nori, vis tiek iš jų paukščiukų nebūtų. Aš tau dar pakartoju, kad užsi-megzti gyvybei reikia būtinai dviejų. Kad išsiritų paukščiukas, reikia patinėlio ir patelės, kad gimtų vaikutis, reikia vyro ir moters.

— Tiesa, mamute, dar man nepaaiškinai, kaip atsiranda vaikučiai. Man tai įdomiausia.

— Gerai, Gražyte, sėsk man ant kelių, ir tuoj papasakosiu.

Iš kur žmogus?

— Jau atsimeni, Gražinėle, kai aš tau pasakojau, iš kur pasaulyje atsirado žmogus.

— Taip, tu sakei, kad jį Dievas sutvėrė. Bet ar ir dabar vaikučius Dievas tveria?

— Džiaugiuosi, kad tu dar atsimeni, ką aš tau pasakojau apie žmogaus sutvėrimą. Aš tau sakiau, kad Dievas sutvėrė pirmuosius du žmones, pirmuosius tėvus, vyrą ir moterį — Adomą ir Ievą. Jis galėjo ir toliau vis tverti naujus žmones, panašiai kaip Adomą su Ieva. Bet Dievas to dabar nedaro. Jis norėjo, kad ir žmogus dalyvautų tame Jo kūrimo darbe, kad ir žmogus, tam tikra prasme, būtų naujo žmogaus kūrėjas. Jis įdiegė pirmiesiems mūsų tėvams galią daugintis ir gimdyti kūdikius. Tą galią turi kiekvienas žmogus. Tai yra labai didelė Dievo žmogui duota dovana, už kurią mes visi turime būti Jam dėkingi. Jei ne tas Dievo gerumas, aš dabar nebūčiau tavo mama, o tu nebūtum mano dukrelė. Ar nori, Gražyte, dabar Dievui už tai padėkoti?

— O taip, mama.

Ir juodvi abi kartu sukalbėjo "Tė-

MELOZZO DA FORLI

(1438-1494)

GROJĄS ANGELAS

Šv. Petro bazilika, Roma

Du žymesnieji vėlyvesniojo 15-tojo amžiaus tapytojai yra Ghirlandaio ir Melozzo da Forlì, kurs labai įdomus savo charakteringais angelų paveikslais.

ve mūsų” ir “Sveika Marija”. Po to motina klausė dukrelės:

— Ar žinai, Gražyte, ką reiškia tie žodžiai, kuriuos dabar kalbėjome: “Ir pagirtas tavo iščios vaisius Jėzus”?

— Ne, mamute, man jie visados buvo labai neaiškūs.

— Tai reiškia, kad Jėzus buvo Marijos iščios vaisius, kad Jis gimė iš Marijos. Iščia tai yra lyg tam tikras mažas lopšelis motinos kūne, po širdimi. Ten, tame lopšelyje, atsiranda mažutis vos akimi pastebimas kiaušinėlis, ir kai jis būna apvaisintas, iš jo išauga kūdikis. Marijos

iščioje Jėzus atsirado stebuklingu būdu, ypatingu Šventosios Dvasios veikimu, be vyro apvaisinimo. Taip užsimezgė tik Jėzaus žmogiška gyvybė, kitų žmonių gyvybės kitaip prasideda. Tas motinos kūne esąs kiaušinėlis turi būti vyro apvaisintas, panašiai kaip augalą apvaisina žiedo dulkelės, ikrus — žuvies pienai, paukščio kiaušinėlių — patinėlis.

— Mama, aš visai nesuprantu, kaip gali tą motinos kūne esantį kiaušinėlių vyras apvaisinti.

— Žinau, kad tau sunku suprasti, bet čia yra panašiai, kaip su tais paukščiukais. Kai patinėlis tupi liz-

delyje labai arti prie patelės, iš jo kūnelio patenka į motinos kūną labai maži gemalėliai, kurie apvaisina patelės kiaušinėlių. Labai panašiai atsitinka ir su žmonėmis. Kai vyras ir žmona būna labai arti prie vienas kito ir labai karštai mylisi, iš vyro kūno patenka į moters kūną daugybė mažųjų vos per mikroskopą matomų gemalėlių, kurie apvaisina moters kūne esantį kiaušinėlių.

— O kaip paskui iš to kiaušinėlio gali išsiristi vaikutis?

— Klausyk, Gražyte, tik paukščiai iš kiaušinėlio išsirita, juos patelė išperi. Motinos apvaisintas kiaušinėlis pasilieka jos kūne. Tas apvaisintas kiaušinėlis jau nėra daugiau kiaušinėlis, bet mažas, mažas vaikutis. Jis tikrai mažytis, vos akimi pastebimas, bet jau vis tiek vaikutis, žmogus, turįs nemirtingą Dievo sutvertą ir jam įkvėptą sielą.

— Mama, ar ir paukščiukui Dievas įkvepia sielą?

— Ne, vaikeli, tik žmogui, nes tik žmogų Dievas taip myli, kad jam įkvepia nemirtingą sielą. Paukščiukas numiršta, ir jo jau nebėr. Su žmogumi visai kitaip: jo tik kūnas miršta, o siela, jei yra gera, nueina į Dangų. Tu žinai, kad blogų žmonių sielos eina į pragarą, kur turi amžinai kentėti.

— Bet pasakyk, mama, kaip tas mažas vaikutis motinos kūne gali gyventi, kaip jis neuždūsta, ką jis ten valgo?

— Motinos kūne gyvendamas, jis būna sujungtas su jos kūnu, taigi, kai motina maitinasi, maistas patenka į jos kraują, o tas jos kraujas maitina ir kūdikį, iki jis užauga toks didelis, kad gali gyventi ir ne motinos kūne. Tas jo augimas motinos kūne arba, kaip jau sakiau, tame mažutyje lopšelyje, kurs yra po motinos širdi-

mi, tęsiasi devynis mėnesius. Po to jis išeina į pasaulio šviesą, kitaip sakant, gimsta. Tas gimdymas motinai sukelia didelių skausmų, todėl ji paprastai turi kelias dienas būti ligoninėje.

— Mama, ar tu jautei tuos skausmus ir gulėjai ligoninėje, kai aš gimiau? — susirūpinusi paklausė mergaitė.

— Taip, Gražyte, aš tuos skausmus jaučiau, bet buvau labai patenkinta ir laiminga, kai tave pirmą kartą savo akimis išvydau, nes pirmiau tegalėjau justi tik tavo širdies plakimą, kai tu gyvenai mano kūne netoli širdies. Aš tave, mažute, taip myliu, kad mielai galėčiau dar ir didesnius skausmus iškęsti.

— Mama, kokia tu gera, — apsišarojus tyliai pasakė mergaitė ir apsikabinus pabučiavo motiną. Motina, nenorėdama jos graudinti, tuoj paklausė:

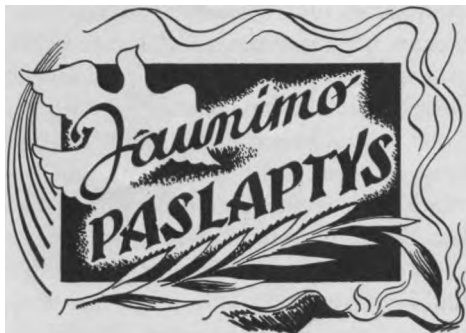
— Tai dabar jau žinosi, dukrele, kaip atsiranda kūdikiai?

— Taip, mamute, bet pasakyk, ar ir aš galėsiu kada nors turėti kūdikių?

— Kai užaugsi, Gražyte, ir jei Dievas norės, tai galėsi. Dabar būk gera ir melskis, kad Dievulis tave augintų, o kai užaugsi, kad tau duotų gerą vyrą, tokį kaip mūsų tėvelis, ir kad tau duotų vaikučių tiek, kiek tu norėsi.

— O, mama, aš noriu šitiek vaikučių! — ir ji išskėtė abiejų rankučių pirščiukus.

— Gerai, Gražyte, bet dabar neužmiršk, ką aš tau aiškinau. Apie tai niekad nekalbėk su kitais vaikais, nes jie vis tiek nieko neišmano. Apie tai gali kalbėti tik su savo mamyte. Jei kiti vaikai kartais tau pradėtų ką nors aiškinti, tu sakyk, kad jau viską žinai, kad tau mamytė papasakojo.

RELIGIJA IR ŽMONIŲ BAIMĖ

Tikrai keistas padaras tas bręstas jaunuolis! Jis yra nei žuvis nei mėsa, kaip sako vokiečių patarlė. Lyg ir nepatogu jo vadinti vaiku, bet dar negalima laikyti nė vyru. Bet kaip jis mėgsta nuduoti ir vaizduoti vyrą! Žinoma, dažniausiai tai jam nepasiseka, todėl kitų akivaizdoje tik apsijuokina. Aišku, niekas jo dėl to nekaltina: tai besikeičianti prigimtis, kuri visa tai daro.

Daug yra problemų, surištų su jaunuolio brendimu. Čia mes truputį paliesime tik religinę problemą ir tai tik iš vieno taško: pakalbėsime apie jaunuolio baimę išpažinti ir praktikuoti religiją. Čia vėl susiduriame su keistu dalyku. Atrodo, kad bręstas

Kai būsi didesnė ir kai tau kas nors bus neaišku, klausk visuomet mane, aš tau viską išaiškinsiu. Tik, dar kartojau, niekad neklausk kitų vaikų, nes jie tau nemokės visko teisingai išaiškinti, tik prikalbės visokių nesąmonių.

— Taip, mamute, aš visuomet tavęs klausiu, nes tik tu viena moki taip gerai viską išaiškinti, tik tu viena taip mane myli! — Ir vėl mergytė karštai pabučiavo motiną.

Juozas Vaišnys, S. J.

jaunuolis nieko nebijo, kad jis savimi net per daug pasitiki, kritikuoja ir niekina kitus, mano, kad tik jis vienas išmintingas. Bet drauge jis yra pilnas baimės. Labai atydziai stebi, ką kiti apie jį mano. Kartais galėtų atrodyti, jog jis turi tiek drąsos, kad nesudrebėtų net prieš viso pasaulio galybes, o kartais, žiūrėk, jis dreba ir bijo viešai išreikšti savo idėjas ir įsitikinimus, kad nebūtų pajuoktas paprasto gatvės vaikėzo. Visos šios pastabos tinka tiek berniukams, tiek ir mergaitėms.

Baimė ar tolerancija?

Pasitaiko jaunuolių, kurie yra labai pamaldūs ir tvirto tikėjimo, kai yra vieni. Bet kai tik patenka tarp žmonių, tuoj pranyksta jų pamaldumas, atrodo, lyg visai netikėtų. Jei gu jiems apie tai priminsi, tuoj pradės teisintis, kad taip elgiasi iš geriausių motyvų: nenorėdami kitų žmonių įžeisti, gerbdami jų idėjas ir toleruodami įsitikinimus. Bet ką jie žino apie tų žmonių idėjas ir įsitikinimus? Kartais tie žmonės gali būti dar religingesni už juos. Vienintelis motyvas čia yra žmonių baimė. Baimė, kad jį gali išjuokti, pavadinti daktatka, atsilikėliu, tamsuoliu.

Štai jaunuolis savo šeimoje prieš valgį visuomet žegnojasi, bet kai tik prie stalo atsiranda svečias arba jis pats valgo svečiuose, niekados nesižegnos. Sutikęs gatvėje kunigą paprastai sveikina, bet kai eina su koku nors draugu ir sutinka tą patį kunigą, nusiduoda jo nematęs. Kišenėje jis nešiojasi rožančių, gal dažnai ir kalba jį, bet kai kartais, traukiant iš kišenės nosinę, iškrinta rožančius ir tai pastebi draugai, jis parausta kaip vėžys. Bet pagaliau tie jo draugai būna taip pat katalikai ir gal nemažiau pamaldūs už jį. Gal ir jie panašiai galvoja ir jo akivaizdoje

neišdrįsta parodyti savo religinių jausmų. Ar tai yra tolerancija, kito idėjų gerbimas? Ne, tai vaikiška baimė, stoka drąsos, vyriškos drąsos.

Tokių jaunuolių yra nemaža, bet pasitaiko ir kitokių. Dar prieš Didįjį Karą vienoje Torino gimnazijoje mokytojas pirmą pamoką pasakė mokiniams: “Per šiuos mokslo metus aš jums įrodysiu, kad nėra Dievo; jei kas mokslo metų pabaigoje dar tikės, kad yra Dievas, bus didžiausias kvailys!” Staiga vienas mokinyk pakelia ranką. “Ką nori pasakyti signorino Adolfo Ferrero?” — paklausia mokytojas. “Pone mokytojau”, — drąsiai pasako vaikas, — “jums jau dabar užtikrinu, kad tas didžiausias kvailys būsiu aš!” Klasė pradėjo ploti. Tikrai buvo vertas garbės šis jaunas didvyris, kurs po kelerių metų stojo savanoriu į kariuomenę ir garbingai žuvo sunkioj kovoje Alpių kalnuose.

Arba štai kitas pavyzdys. Keli jaunuoliai išejo medžioti. Pietų nuėjo į restoraną ir, nors buvo penktadienis, užsisakė riebių kotletų. Tik vienas tų jaunuolių užsisakė žuvies, bet kartu ir kotletą. Žuvį valgė jis, o kotletą numetė po stalu savo šuniui, tardamas: “Še, ėsk, juk tu šuo, tau pasninko nėra!” Kažin ką turėjo jausti kiti? Gal kitą kartą ir jie užsisakys penktadienį žuvies;

Laisvė ar vergija?

Šiandien labai daug kalbama apie manymą, žodžio, spaudos ir religijos laisvę. Jau seniai praėjo vergijos laikai. Bet ar nėra labai žemos rūšies vergija, jeigu tu nedrįsti viešai pasirodyti esąs tikintis, krikščionis, katalikas? Tu tampi kito žmogaus nuomonės, galvosenos ir įsitikinimo vergas. Ne, jaunuoli, ne vergauti tu esi sutvertas. Dievas tau davė laisvą valią, tad brangink ją, jos neatsisa-

kyk, neatiduok pirmam gatvėje sutiktam nepažįstamajam. “Esate brangiai atpirktai, tad nebūkite žmonių vergai”, kažkas pasakė.

Kartais teisinamasi, kad religija yra žmogaus sąžinės dalykas, tad neverta jos viešai demonstruoti. Yra klaidinga manyti, kad religija yra tik sąžinės dalykas, taip pat yra labai klaidinga sakyti, kad jeigu aš nesigėdiju savo religijos ir ją drąsiai išpažįstu, aš ją demonstruoju. Ne, čia nėra jokios demonstracijos, tu pasirodai tik tu, kas esi. Ar yra demonstracija, jeigu tu gatvėje sutikęs savo tėvą, jį pasveikini? Ar nevadinsi išgama to sūnaus, kurs gėdijasi prisipažinti, kad tas sutiktas asmuo yra jo tėvas, kurs savo tėvo išsigina, kurs nusiduoda jo nematęs?

Gal tu bijai davatkos vardo, bet kas gi pagaliau yra davatka? Tai yra toks žmogus, kurs vienaip sako, kitaip daro; vienoks pasirodo žmonėms, kitoks yra viduje. Tai yra veidmainys, fariziejus, apsimetėlis. Argi negalima šiais vardais pavadinti ir to jaunuolio, kurs yra tikintis, kurs savo širdyje myli Kristų, bet viešai pasirodo, kaip laisvamanis, liberalas, visai nepažįstas Kristaus?

Jeigu tu myli Kristų, neturi Jo gėdytis, Jo išsiginti, bet stengtis savo pavyzdžiu ir kitus prie Jo patraukti. Vargas tau, jei, apsimesdamas netikintis, ir kitus atitolinti nuo tikėjimo. Kartą tau reikės ir už juos atsakyti.

Prarasi ir garbę!

Kai Pranciškus I, kovodamas už Prancūziją, buvo suimtas ir nuvestas į nelaisvę, rašė iš Madrido savo motinai: “Viskas žuvo, išskyrus garbę!” Jis galėjo didžiutis, kad neprarado garbės. Bet tu, jaunuoli, gėdydamasis pasirodyti, kas esi, prarandi viską, neišskiriant nė garbės. Prarasti garbę tikrai yra baisu. Ko vertas jau-

nuolis be garbės? Teisingai atrėžė Federico Ozanam tiems, kurie jį ragino mažiau veikti ir daugiau privačiai užsiiminėti savo religija: “Taip elgdamasis, aš nieko nelaimėčiau; aš pralaimėčiau gerą vardą tarp kilnių žmonių ir jo nelaimėčiau tarp valkatų !” Jei savo įsitikinimais tu kai kam ir nepatiksi, bet savo širdyje jie tave gerbs, jeigu tuos įsitikinimus drąsiai ginsi ir jų nesigėdysi.

Ar žinai, kaip baudžia dezertyrus, pabėgusius iš kovos lauko? Jie gauna kulka, bet ne į krūtinę, o į nugara. Tuo norima parodyti, kad būti sušaudytiems į krūtinę, jiems būtų per daug garbinga. Ar ne tikėjimo dezertyras yra tas, kurs iš tokios žemos, neišmintingos žmonių baimės, slepia savo religinius jausmus?

Ar apleisi Mylimąjį?

Mes piktinamės, skaitydami Šv. Rašte, kaip visi Kristaus mokiniai ir artimiausi draugai pabėgo, kai Jis buvo suimtas ir kankinamas. Ir dabar Kristus turi daug priešų. Jo mokslas yra išjuokiamas, visokiais būdais puolamas. Ar būtų gražu to mokslo ne tik neginti, bet net jo išsižadėti?

Kristus yra tavo tėvas, drauge brolis ir geriausias bičiulis. Kas tave tiek myli, kaip Jis? Ar žinai kitą tokį, kurs už tave būtų gyvybę paaukojęs? Tad ar būtų gražu, jeigu Jį apleistum, kai kiti Jį įžeidžia, keikia, niekina? Ar nesugebėsi šiek tiek pasiaukoti ir tu už Jį? Taip, kartais gal teks šiek tiek pasiaukoti, kai ką nukentėti, bet argi tavo jaunatviška meilė bijos tų mažučiu aukų? Nelaukiu tavo atsakymo, nes jis gali būti tik vienas. Jeigu esi garbingas, save ir savo laisvę gerbiąs jaunuolis, jokia auka tau sunki nebus.

Juozas Vaišnys, S. J.

Crivelli

Madona

RENKANTIS PAŠAUKIMĄ

Gerbiamasis Kunige,

Jau antri metai studijuojau teisę, bet jos nemėgstu ir esu nepatenkintas. Blogiausia tai, kad nerandu sąžinės ramybės. Baigęs gimnaziją, norėjau stoti vienuolynan, bet mama ir tėtis griežčiausiai pasipriešino. Aiškino, kad aš esąs per jaunas tokiam rimtam žingsniui, dar nepažįstas gyvenimo, todėl galįs nusivilti ir gailėtis.

Nenorėjau užgauti tėvų ir nusileidau, bet dabar gailiuosi taip padaręs. Mama visaip stengiasi pašalinti man iš galvos mintį apie vienuolyną; ir į šokius siuntinėja, ir mergaičių kartais į namus pakviečia, kad su jomis susidraugaučiau. Kai su tomis mergaitėmis būnu per daug šaltas, jie mane bara. Visos jos kalbos su manimi sukasi apie vedybas. Man tai

jau beveik įkyrėjo. Stengiausi pamilti savo studijas, norėdamas patenkinti motinos reikalavimus, bet sąžinė išmetinėja, kad aš tik nevykusiai vaidinu ir vėjais leidžiu brangų laiką bei tėvų sunkiai uždirbtus pinigus.

Nemanykite, kunige, kad aš būčiau moterų ir pasilinksminimų priešinys. Mielai padraugauju su mergaitėmis, mėgstu ir pašokti, tačiau širdies gelmėse vis tartum girdžiu kažkokį balsą, man sakantį: „Sek mane!“ Aš esu tikras, kad turiu pašaukimą į vienuolyną, tad kas man daryti? Ar nusileisti tėvams ir stengtis užmiršti savo troškimą, ar prieš jų valią išvažiuoti vienuolynan? Ar toks pasielgimas nebūtų prieš Dievo įsakymą gerbti savo tėvus ir jų klausyti?

Laukiąs atsakymo

Vytautas Z.

Mielasis Vytautai,

Kai tėvų valia aiškiai priešinasi dieviškajai, tai „Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių“ (Apd. 5, 29). Tas dėsnis yra be išimčių, todėl negalima su juo nesiskaityti, renkantis pašaukimą.

Be abejo, tėvai pasielgtų ne tėviškai, jei nepadėtų vaikams surasti tikrąjį kelią, kuriuo jie turės eiti per gyvenimą. Tėvai nusikalstų savo šventai pareigai, leisdami vaikams išstatyti pavojun savo laikinąją ir amžinąją laimę. Bet ir vaikai neišsisuktų iš kaltės, paniekindami tėvų patarimus bei išpėjimus, ar nesiklausdami jų nuomonės. Tad renkantis pašaukimą, atsižvelgtina ir į Kūrėjo planus, ir į savo palinkimus bei gabumus, ir į tėvų teises bei pareigas. Vaikai ir tėvai susiremia dėl pašaukimo, kai vieni ar kiti pamiršta tuos tris veiksnius.

Dažniausiai užsimirštama atsižvelgti į Kūrėjo planus. Tai yra pa-

grindinė ir skaudžiausių pasekmių klaida. Juk yra jokių filosofinių samprotavimų nesugriaunama tikrovė, kad visą pasaulį ir kiekvieną mažiausią elektroną kuria, palaiko ir valdo be galo išmintingas, neapsakomai geras visos būties šaltinis — Dievas. Visam pasauliui ir kiekvienai jo dalelei Jis turi savo aiškius planus, nors jie mums kartais labai migloti, ar ir visai neįžiūrimi. Šituose Kūrėjo planuose yra atžymėta ir pramatyta tam tikra vieta kiekvienam gimstančiam žmogui, ir jam yra skirtas tam tikras uždavinys, kurio niekas kitas neatliks.

Kūrėjas, skirdamas žmogui tą vietą ir tą darbą, aprūpina jį reikalingomis ir naudingomis priemonėmis: palinkimais, gabumais, tam tinkama aplinka. Su šiais gabumais, šioje vietoje atsistojęs žmogus galės tinkamai atlikti savo uždavinį ir dėl to bus patenkintas ir laimingas. O ne savo vietoje atsistojęs ir ne savo uždavinį pasiėmęs, kankinsis pats ir kitus kankins, neįvykdydamas Dievo jam skirtų planų.

Taigi, tiek Tau pačiam, tiek Tavo tėveliams pirmiausia privalo rūpėti, kokia yra Dievo planuose Tau paskirta vieta ir koks gyvenimo uždavinys: moterystė, ar vienuolynas; kunigystė, ar nevedus gyventi pasaulyje. Tėvų svajonės ir palinkimai, jų suplanuoti vaikams idealai neturi jokios reikšmės, jeigu jie nesiderina su Dievo planais. Tokiu atveju vaikas turi eiti Dievo nubrėžtu keliu, nors tėvas ir motina visokiais būdais jį nuo to stengtųsi atkalbėti.

Tėvų įtaka vaiko pašaukimui gali būti labai didelė. Jau iš pat mažens jie turėtų mokyti vaiką mylėti Dievą ir Jam paklusti; jie turėtų patys melstis ir vaikus raginti, kad prašytų Dievo nurodyti jiems tinkamą vietą

savo planuose. Tėvai turi stebėti vaiko palinkimus, gabumus, silpnybes, ydas, charakterio klaidas. Jam turi padėti nusikratyti blogų ypatybių ir išugdyti geras. Vaiką reikia tinkamu laiku supažindinti su įvairiais luomais ir pašaukimais. Žinoma, jie gali ir privalo išbandyti vaiko pašaukimą. Tam tikslui jie gali kurį laiką vaiko palinkimams priešintis, gali nurodyti to pašaukimo sunkumus, gali pasakyti, koks pašaukimas, jų nuomone, būtų geresnis. Bet visa tai padarę, jie turi nusilenkti vaiko apsisprendimui, nes jam priklauso paskutinis žodis, išskyrus tuos atvejus, kai aiškiai yra einama prieš dieviškosios ir žmoniškosios išminties dėsnius.

Gaila, kad nepažįstu Tavo tėvelių, Vytautai. Man būtų tada žymiai lengviau spręsti, ar jie yra teisūs, ar ne, sulaikydami Tave nuo vienuolyno. Manau, kad jie tai daro, Tave mylėdami, nors pasitaiko ir tokių tėvų, kurie vaikų pašaukimui priešinasi tik iš grynų savimylės. Tad šį kartą neįsiimu spręsti, ar Tu privalai tėvų klausyti, ar jiems pasipriešinti. Jei nori tuo reikalu aiškesnio žodžio, atsiųsk daugiau informacijų. Būtų naudinga žinoti, ar esi vienturtis, ar turi ir daugiau brolių bei seserų. Kodėl veržiesi vienuolynan, o nenori vesti? Kodėl mamytė yra įsitikinusi, kad Tu neturi pašaukimo? Kokia Tavo sveikata, kokie gabumai?

Taigi, lauksiu daugiau žinių.

J. Kidykas, S. J.

Gerbiamas Kunige,

Labai dėkoju už atsakymą. Nebus man lengva susikalbėti su tėveliais, bet dabar jau turėsiu tvirtą atramą, nes žinasiu, kur baigiasi jų autoritetas ir kur prasideda mano pareiga. Į Jūsų klausimus mielai atsakau, nes noriu kuo greičiausiai išsiaiškinti, ar

tikrai mane Dievas šaukia savo ypatingon tarnybon, ar gal tik aš taip įsivaizduoju.

Nesu vienturtis, turiu jaunesnį brolių ir vyresnę seserį. Patys tėvai dar pajėgūs dirbti. Taigi, nesijaučiu, kad būčiau, reikalingas namie jiems išlaikyti. Jie to niekad man nė neminėjo. Atrodo, bad labiausiai priešinasi mano pašaukimui tik dėl to, kad bijo, jog aš galiu užsikrauti tokią našta, kurios nepajėgsiu nešti. O gal jie ir tinkamai neįvertina kunigo ir vienuolio gyvenimo grožio ir kilnumo.

Peržvelgęs savo polinkius ir svajones, neprisimenu, kad kada nors būčiau rimčiau žavėjęsis bet kuriuo kitu pašaukimu. Kunigystė man visuomet buvo lyg šviesi, viliojanti žvaigždė. Į kitas galimybes dairiausi tik tėvų verčiamas. Gal todėl, kad jau šiek tiek subrendau ir pamačiau tikrąjį pasaulio veidą. Paskutiniaisiais metais mane vis labiau žavi pasiaukojimo idealas. Pasiaukoti Bažnyčios ir Tėvynės labui yra kilnu. Matau, kad daugelis ieško tik savęs, savo naudos, savo malonumų. Kaip dažnai kilniais šūkiais yra dangstomi labai siauri asmeniniai interesai! O juk tiek tautai, tiek Bažnyčiai yra labai svarbu turėti kuo didžiausią skaičių visa širdimi pasiaukojusių vyrų ir moterų. Kunigo luomas atveria neribotus pasiaukojimui plotus ir aibes galimybių gera daryti.

Mūsų jaunimas, kurs dar Lietuvos neužmiršo, rengiasi ateities darbams išlaisvintoje Tėvynėje. Daug kas studijuoja inžineriją, mediciną, chemiją ir kitus mokslus. Bet kiek maža stojančių į seminarias! O juk Lietuvai reikės kunigų nemažiau kaip ir kitų profesjonalių. Kiek dabar kunigų žūva kalėjimuose ir ištėrime, o kas užims jų vietą? Be pakankamo gerų

kunigų skaičiaus mūsų tauta sužlugs, kas pakels jos moralę? Taigi, aš norėčiau užpildyti nors vieną vietą tose retėjančiose eilėse, tęsti darbą tų, kurie krito kovos lauke.

Žinau, kad tai nebus lengva, suprantu, kad tai yra sunki našta, bet ar lengviau būtų moterystėje? Pasi-aukojimas yra reikalingas visur. Kiekvieno žmogaus gyvenimas, koks jis bebūtų, yra našta jam pačiam. Bet žmogus tą naštą mielai neša. Jei mane Viešpats toms pareigoms šaukia, Jis duos ir pagalbos joms tinkamai atlikti. Juo ilgiau galvoju, juo darosi aiškiau, kur yra mano pašaukimas.

Prašau, Tėve, pasimelsti, kad galėčiau įvykdyti savo pasiryžimą.

Jūsų Vytautas Z.

Brangusis Vytautai,

Tavo laiškas labai įspūdingas. Iš Tavo metų jaunuolio nesitikėjau to-

kios subrendusios ir aiškos galvosenos. Tavo motyvai, verčiantieji būti kunigu, yra labai kilnūs ir protingi. Aš nesuprantu, kaip tokiame pasiryžime, įdiegtame šių kilnių motyvų, galėtų pasipriešinti Tavo tėveliai, kurie yra tikintys.

Atrodo, kad Tavo dvasia yra tikrai stipri, kad galėsi savo pašaukime išverti, nes jį renkiesi, norėdamas aukotis, dirbti. Aukų ir darbo rasi visur. Bet norėčiau dar priminti, kad pagaltotum, ar ir Tavo kūnas yra pakankamai stiprus. Kunigo darbui reikia ir fizinės jėgos bei sveikatos. Taip pat pagaltok, ar Tavo kūnas paklus dvasiai, ar Tau nebus per sunkus skaistybės įžadas. Šiuose klausimuose pasitark su gydytoju ir su savo nuodėmklausiu.

Tikrai prašysiu Aukščiausiąjį, kad padėtų šiame Tavo kilniame pasiryžime.

J. Kidykas, S. J.

Kazys Binkis

G Y V I E S I E M S

Mūsų žaizdos kaskart naujos,

Mūsų dainos kaskart kitos.

Širdį kelia,

Dvasią kelia.

Tulpės krauju nudažytos

Puošia mūsų klaikų kelių.

Ūžkit, liepos! Gauskit, eglės!

Nors pakirstos, nors išvirtę.

Mes kovoti nepasenom.

Nors mums priešas skelbia mirtį –

Gauskit, eglės, – mes gyvenam!

Skaudu tai, kad prieblandoje

Nepažindami viens kito –

Priešui ranką, – draugui kardą

Tiesti kartais mes išdrįstam.

Laukam saulės, laukim ryto –

Kol krūtinėj kraujas verda, –

Mes nežūsime, nors suklystam.

Nekeik tamsos, bet uždek žiburį

Gerbiamasis Tėve,

Mano laiškas gali Jums atrodyti tik nesubrendusio jaunuolio pasikarščiavimas, bet noriu atvirai parašyti tai, ką manau aš ir kiti į mane panašūs jaunuoliai. Jeigu mes klystame, nurodykite, kur ir kodėl. Bet jei mūsų galvosenoje yra bent dalelė tiesos, tą tiesą patvirtinkite, kad mes nesiblaškytume abejonėse.

Reikalas štai koks. Mūsų tautinių švenčių proga laikraščiai prisipildo patrijotiniais straipsniais, salėse skamba karštos kalbos. Visi stengiasi žmones sugraudinti, maldauja gėbėti žūvančią tėvynę, ragina kovoti už Lietuvos laisvę. Pirmiau aš tokiomis kalbomis žavėdavau, svajodavau ir aš kada nors tokią kalbą išdrožti. Bet dabar mano nuomonė apie tas patrijotines kalbas pasikeitė; jos mane erzina. Jų klausant, dažnai man užaina noras sušukti:

— Gana, veidmainiai! Nutilkite, plepiai! Nevaidinkite, čia ne teatras!

Mano supratimu, mylėti tautą reiškia daryti jai gera ir saugoti bei ginti nuo bloga. Tautos gėris yra sveika, darni, besimylinti šeima. Tautos gėris yra darbštūs, blaivūs, sąžiningi vyrai, šeimai pasišventę moterys, savo naudos neiešką valdžios atstovai. Tautos gėris yra šviesūs, kilnūs idealistai mokytojai ir profesoriai, tikrai dvasiški ir šventumu dvelkiant kunigai bei vienuoliai.

Jei tai tiesa, tai tada tautos blogis, jos nelaimė, tautos žaizdos ir gėda bus kiekvienas girtuoklis, tinginys, vienas jos ardytojas. Tautos nelaimė bus kiekvienas girtuoklis, tinginys, kyšių ėmėjas, kiekvienas jaunimo

tvirkintojas. O kadangi doros negali būt be Dievo, tai prie tautos nelaimės priskirtinas ir kiekvienas bedievybės bei laisvamanybės propagandistas. Tautos graboriais laikytini ir šeimos skyrybų, gimimų kontrolės ir abortų advokatai bei laisvosios meilės skelbėjai. Tautos nelaimė yra ir supasaulėję kunigai bei vienuoliai, Šv. Rašto žodžiais tariant, ta “sugedusi druska”, kuri niekam netinka.

Sakykite, mielas Tėve, ar taip galvodamas, klystu, ar tiesą sakau. Jei tai tiesa, tai lengva suprasti, kodėl rimčiau galvojęs jaunuolis negali pasitikėti daugelio patrijotų patrijotiškumu, kodėl turi suabejoti jų tėvynės meilės nuoširdumu ir jų idealizmu. Štai keletas gyvenimo faktų. Čikagoje apsigyveno virš 10.000 tremtinių, o šeštadieninėj aukštesniojoje lituanistikos mokykloje nėra nė šimto mokinių. Amerikoje ir Kanadoje susispietė virš 24.000 tremtinių, o vaikų laikraštėlis “Eglutė” dar neseniai teturėjo 500 skaitytojų! Ar tik tiek vaikų tėra toje masėje tautiečių, čia apsigyvenusių? Vienintelis katalikiškas dienraštis yra leidžiamas vienuolių. Panašus savaitraštis — taip pat vienuolių. Mėnesiniai katalikiškos krypties žurnalai taip pat beveik visi leidžiami vienuolių. Ar tai nėra mūsų patrijotiškosios ir neva katalikiškosios inteligentijos kultūrinis ir patrijotinis bankrotas?

Nekultūringais, tautiniai merdinčiais, sumaterijatėjusiais laikėme senosios kartos ateivius, kai dar Europoje tetos UNROS kukurūzus kramtėme. Žadėjome, Amerikon nuvykę, būti lietuviškumo apaštalais, įlieti gyvo, karšto lietuviško kraujo ir at-

Melozzo da Forlì

Angeliukai

gaivinti bimirstančią lietuviybę. Bet kiek tų mūsų „patrijotų“ jau apsikrėtė „automobilizmo“, „hauzizmo“, „dolerizmo“ ir „patogizmo“ bacilomis! Jie neturi nei aukos tautos gelbėjimo darbams, nei cento laikraščiams užsiprenumeruoti ar knygoms nusipirkti, nei laiko į susirinkimus nueiti ar literatūrai pasiskaityti. Tokius „patrijotus“ regėdamas, nė nepasijuntu pro dantis bekošiās: „Oportunistai, materialistai, sotaus gyvenimo ir patogumų garbintojai!“ Ir tokie jie pasidarė vos per keletą metų. Toli gražu jiems iki tų paniekintųjų „nekultūringų ir materialistų“ senųjų ateivių, kurie, nors buvo bemoksliai, bet nuveikė daug kultūros labui.

Ar aš klystu, taip galvodamas, ar esu teisus? Būčiau dėkingas, kad atsakytumėte.

Apsivylęs **Algis J.**

Brangusis Algi,

Pagrindinės Tavo mintys yra teisingos, nors ir gana žiauriai papildtos. Bet ir tas Tavo „žiaurumas“ mane džiugina. Jis dvelkia jaunystės šviežiumu ir atvirumu, alsuoja sveiku pasipiktinimu blogybe ir nuoširdžia neapykanta veidmainystei. Pasaulis būtų kitoks, jei šitiems jaunatvės bruožams žmonės neleistų pasenti ir pirma laiko mirti.

Aišku, Tavo laiške netrūksta perdėjimų ir pasikarščiavimų. Bet yra geriau karščiuotis, jaudintis, negu pasiduoti nusivylimui. Nusivylimas yra sielos vėžys, nežymiai edas jos energiją, darbingumą, pasiryžimus. Ir didžiausios negerovės privalo mus kurstyti, skatinti nepasiduoti, įveikti, o ne rankas nuleisti ir sudrihti. Tik seniai ir tinginiai mėgsta visuomet teisintis: „Prieš vėją nepapūsi!“

Kančiai ir mirčiai ant kryžiaus Kristus į akis žiūrėdamas sakė: „Pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį!“ Vienas kitas į tą Jo pergalę įtikėjęs vyras paveikė milijonus širdžių ir pakeitė pasaulio istorijos kryptį tūkstančiams metų. Tik prisimink vienulika Galilėjos žvejų, Asyžiaus „Svajotoją“ arba Ignacą Loyolą. Kokia jėga, kokia įtaka gyvenimui ir kultūrai jų išvystyta! Mūsų Maironis pranašavo: „Pagimdys vargai galiūnus!“ Taip, šie mūsų tautos didžiausio vargo metai yra puikiausia proga ir palankiausios sąlygos iškilti tikriesiems dvasios galiūnams, bet ir... nykštukams. Ar Tu būsi nusivylęs nykštukas, ar energija degas galiūnas, tai priklausys nuo Tavęs paties.

Nieko prikištino nerandu labai ryškiai Tavo nubrėžtam tautos gėriui ir blogiui. Galima tik pagirti tokią galvoseną. Be abejo, jei tai paskaitytų mūsų laisvamanėliai, tai Tave apšauktų fanatiku, nes įtraukei Dievą į tautos gėrybių sąrašą ir tuo būdu juos pačius pribloškei prie tautos nelaimės ir gėdos stulpo. Bet ar gi mes kreipsime dėmesį į tuščių statinių bildėjimą? O jeigu jie imtų per daug garsiai šūkauti, galėtume paklausti, ką gero jie davė mūsų tautai ir žmonijai, kai jų broliai apie šimtą metų laikė savo rankose didžiųjų Europos valstybių ir viso pasaulio likimą, auklėdami universitetuose ir mo-

kyklose šio amžiaus kartą. Galima drąsiai jiems atkirsti, jog ir hitlerinis nacizmas ir stalininis komunizmas ir bet koks kitas tautų naikintojas yra dorovės be Dievo ir kultūros be krikščioniškųjų dogmų vaisius. Humanizmas be krikščioniškojo dogmatizmo, tai tik žvėriškumas. Humanizmas be aštuonių Kristaus palaiminimų baigiasi grynu egoizmu, o patriotizmas išsigema į šiltų vietų garbinimą.

Kad tauta ir žmonija be gyvo tikėjimo į Dievą skursta ir braidžioja iš krizės į krizę, iš katastrofos į katastrofą, tai jau pradeda suprasti ir šviesesnieji Europos liberalai. Pvz. H. Spaak, Belgijos socialistų lyderis, nesigėdijo viešai prisipažinti, kad jo partijos vestoji kova su Bažnyčia ir tikėjimu buvusi apgailėtina klaida. Tą klaidą supratęs, ne vienas liberalas jau rado kelią prie Kristaus. Melskime dar daugiau šviesos ir mūsų tautos liberališkajai daliai praregėti ir pamatyti, kur yra tikrosios tautos vertybės ir jos stiprumo pagrindai.

Tačiau Tavo laiške kai kas ir persūdyta. Aš nedirščiau vadinti veidmainiais, plepiais ir vaidintojais mūsų patrijų, rašytojų ir kalbėtojų, kaip Tu vienu plunksnos išsismaginiimu išpyškinai. Kas gi yra veidmainys? Kas vienaip mano, o kitaip sąmoningai kalba ir elgiasi. To negalima primesti visiems mūsų patrijotams, kurių darbai nesutinka su žodžiais. Nejaugi ir Tavo paties visi veiksmai sutinka su įsitikinimais? Mes matome ir suprantame tai, kas yra gera, bet ne visados turime jėgų tai daryti. Ir šv. Povilas sako: "Ką aš darau, neišmanau, nes ne gera, kurio noriu, aš darau, bet pikta, kurio nekenčiu" (Rom. 7, 15). Tai yra žmogiškosios prigimties silpnybė, įveikiama tik dieviškosios malonės ir sa-

vo paties nuolatinių pastangų. Taigi, negalima smerkti ir veidmainiais vadinti visų mūsų patrijų, neištyrus kiekvieno atskiro individo veiksmų ir intencijų. Be abejo, kad yra ir veidmainių ir apsimetėlių, bet ne taip jau lengva juos pažinti ir atskirti nuo nuoširdžių veikėjų.

Mane labiau liūdina tiek katalikiškosios, tiek liberališkosios mūsų inteligentijos intelektualinis nebesusivokimas, o ne vienas kitas žodis, nesuderinamas su darbais. Kiekvienam gimnazistui yra aišku, kad geografijos mokomasi iš geografijos vadovėlio, matematikos — iš matematikos vadovėlio, o ne atvirkščiai. Bet šios taip aiškos ir paprastos tiesos neįstengia suprasti net mokyčiausi profesoriai, diplomatai vyrai ir moterys, kai tik susiduria su religijos problemomis. Filosofines ir teologines problemas betyrinėdami, jie išvaikštinės įvairiausių sistemų labirintus, išrausinės visus žmogaus minties amžių amžiais suverstus šiukšlynus, bet jokių būdu neis net pasidairyti Katalikų Bažnyčios autentiškuose šaltiniuose! Pagal jų galvosena, tai būtų nemoksliška, nerimta, davatkiška. Ką moko Katalikų Bažnyčia, kokia yra jos filosofija ir teologija, tie liberalai tikisi sužinoti tik iš Bažnyčios priešų raštų ir liudijimų. Ar tai protinga? Ar tai moksliška?

Katalikiškosios inteligentijos inteligencija man taip pat nėra suprantama, kai gimnazijoje išmoktos tiesos tik šiaip taip pripažinamos, bet nesi-stengiama tų tiesų gyvenimiškąją dinamiką panaudoti savo pačių ir visos tautos kėlimui. Tokiu būdu inteligentija, nors nesąmoningai, kenkia tautos brendimui ir klestėjimui. Ta prasme teisingai parašei ir apie supasulėjusius kunigus bei vienuolius.

Teisingi, skaudūs ir nepateisinami yra Tavo suminėtieji faktai. Bet ar dėl to reikia nusiminti, piktintis ir nusivylus į viską spiauti? Tai būtų visai nevyriška. Amerikos Kristoforiečių pagrindinis dėsnis yra šis: „Geriau įžiebtį nors ir mažytį žiburėlį, negu keikti tamsumą“. Tavo jaunos, aštrios ir kritiškos akys mato daug trūkumų mūsų vaduose, visuomenės veikėjuose, rašytojuose ir visur kitur. Visur tik šiukšlės, visur tamsa! Tad jei nori, kad tos klaidos sumažėtų, jų nekartok. Nekoliok, ne-

smerk tamsos, bet įžiebk žiburėlį, ir tuoj bus bent trupučiuką šviesiau. Išmesk nors saują šiukšlių, ir bus bent kiek švariau. Būk pats šviesa. Pasižadėk, kad stengsiesi nepadaryti gėdos nei savo tautai, nei Dievui, kad stengsiesi suderinti savo darbus su įsitikinimais.

Ne, ne liūdėti, ne smerkti ir ne piktintis mums reikia. Reikia pačiam stengtis tapti bent mažučiu žiburėliu aplink esančioje tamsoje.

J. Kidykas, S. J.

Kelionė į Urugvajų III

Savo kelionės tikslą, Montevideo miestą pasiekiau kovo 10 dieną. Uoste mane sutiko T. Mikalauskas ir T. Giedrys, abudu kadaise buvę mano mokiniai Kaune Jėzuitų gimnazijoje. Dabar ir juodu darbuojasi Urugvajuje. Atvyko manęs sutikti ir Lietuvos ministeris p. Graužinis, su kuriuo drauge mokėmės Voronežo gimnazijoje. Nors nuo to laiko jau daug metų prabėgo ir mudviem abiem nemaža plaukų nuo galvos nuslinko, bet vis dėlto vienas kitą atpažinome. Buvo atėję ir daugiau lietuvių, tarp kurių buvo žymi Montevideo lietuvių veikėja p. Gabaliauskienė. Ji yra mūsų bažnyčios vargonininkė ir choro vedėja.

Muitinė buvo labai griežta, kai kurių daiktų nenorėjo leisti įsivežti, tik su vietos jėzuitų pagalba pasisekė juos gauti iš muitinės. Po visų oficialumų atvykau į Jėzaus Širdies jėzuitų kolegiją, kurioje man teks mokytojauti. Sužinojau, kad iki mokslo metų pradžios dar yra savaitė laiko. Taigi, tik dabar, pradžioje kovo mėnesio, baigėsi vasaros atostogos. Mat,

vasara čia prasideda gruodžio mėnesį. Taigi, šiais metais aš turėsiu progos pergyventi dvi žiemas ar net vienos vasaros.

Tą pačią dieną su T. Mikalausku ir T. Giedriu nuvažiavome į Cerro kalnelį, kur bus statoma mūsų bažnyčia. Ten jau stovi gražus lietuviškas pravestoms misijoms paminėti kryžius. Komunistai Stalino mirties proga apmėtę akmenimis šį kryžių ir šiek tiek apgadinę. Važiuodami lankėme ir pakelėj gyvenančius lietuvius. T. Mikalausko automobiliukas labai prastas, Amerikoje niekada tokiu nesu važiavęs, bet vis geriau negu niekas.

Ateinantį sekmadienį pasakiau kalbą per radiją, atlaikiau žmonėms Mišias ir pasakiau pamokslą. Bažnyčioje žmonių buvo apie 250, o visame Montevideo mieste yra apie septyni tūkstančiai lietuvių. Dėl ko taip mažai lietuvių lanko bažnyčią? Jie yra labai sukomunistėję, nors savęs komunistais ir nevadina, sako, kad jie priklauso prie darbininkų partijos. Bet kas jie iš tikrųjų yra, galima su-

Kalnas prie Rio de Janeiro, ant
kurio stovi didžiulė Kristaus statula.

prasti iš jų kalbų per radiją. Stalino mirties proga jie reiškė užuojautą viso pasaulio darbininkams, dažnai ruošia priešreliginius vaidinimus, turi savo laikraštį „Darbą“, labai užpuldinėja kunigus, save vadina „pažangiaisiais“. Kurie neina su jais, tie esą atsilikę, nepažangūs. Urugvajuje leidžiama komunistams viešai veikti, ant daugelio namų matyti iškabos su kūju ir piautuvu. Kai mirė Stalinas, sienos buvo nukabinėtos jo paveikslais.

Nors praktikuojančių katalikų tarp lietuvių yra maža, bet jie veikia gana gerai. Turi savo radijo pusvalandį, prie kurio daug prisideda ponija Gabaliauskienė su savo choru. Skelbimus gražia ispanų kalba atlieka Veronika Vidžiūtė ir Juozas Vaštakas, kurie jau yra čia gimę, bet labai geri lietuviai.

Urugvajus

Žodžio kilmė nėra aiški. Kai kas mano, kad jis yra kilęs nuo paukščio, indijonų vadinamo „uru“ ir nuo „ay“, kuris ištariamas beveik kaip „guay“ ir reiškia „mažas“. Taigi, Urugvajus reikštų „mažas uru“. Gyventojų yra tik pustrčio milijono 187 tūkstančių kvadratinė kilometrų teritorijoje. Žmonės daugiausia gyvena iš žemdir-

bystės ir gyvulininkystės. Į kitus kraštus yra išvežama daug šaldytos mėsos ir vilnų. Vynuogės dar šiaip taip subręsta, bet bananai jau nespėja subręsti, nes vasara yra per trumpa. Parkus puošia gražios palmės. Vidutinė metų temperatūra yra beveik 17 laipsnių Celsijaus. Šalčiausias yra birželio mėnuo, kurio vidutinė temperatūra apie 10 laipsnių Celsijaus.

Pirmieji europiečiai čia atvyko iš Ispanijos 1516 metais, jų vadas buvo Juan Diaz de Solis. 1520 m. Urugvajų aplankė Magallanes. Indijonai, vadinami „charruas“, labai priešinosi europiečiams ir ilgai nepasidavė, kol visai išnyko. Pirmiau Urugvajus priklausė Argentinai, bet 1830 metais nuo jos atsiskyrė ir pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Valstybės santvarka yra gerokai antireliginė. Valstybė nepripažįsta net krikščioniškų švenčių, kurių ir vardus pakeitė. Didžioji Savaitė yra vadinama „Turizmo savaitė“, Kalėdos — „Šeimos diena“, Marijos Nekalto Prasidėjimo šventė — „Maudyklių diena“, nes tada prasideda maudymosi sezonas. Viešose mokyklose nėra religijos pamokų. Viešoji valstybės mokykla ignoruoja ne tik religiją, bet ir bet kokią moralinę pasaulėžiūrą.

Kolegija, kurioje moko T. J. Venckus, S. J.

Montevideo

Kai Magallanes įplaukęs į La Plata žiotis, vienas jo jūrininkų sušukęs: „Monte vide eu! (aš matau kalną!). Nuo to ir kilęs miesto vardas. Tas kalnas kaip tik yra buvęs Cerro, kur dabar bus statoma lietuvių bažnyčia. Montevideo mieste yra apie aštuoni šimtai tūkstančių žmonių. Beveik visas Urugvajaus kultūrinis gyvenimas yra sukoncentruotas šiame mieste.

Nekalbėdamas plačiau apie vietinių žmonių papročius, norėčiau trumpučiau paaiškinti, kas yra ta jų garsoji „matė“. Tai yra arbata, vadinama Paragvajaus arba Jėzuitų arbata. Ši arbata yra visų vartojama. Ją gamina iš tam tikro augalo, moksliskai vadinamo „Ilex paraguayensis“. Šio augalo lapus sudeda į indą ir užpila labai karštu vandeniu. Indas paprastai yra daromas iš arbūzo. Nupiauna galą arbūzo, išima sėklas ir vidų, kevalą sudžiovina, ir tokiu būdu gauna patogų indą. Šis indas yra vadinamas „mate“, nuo ko ir arbata gavo savo vardą. Ją geria per tam tikrą vamzdelį, vadinamą „bombilla“. Paragvajuje ir Urugvajuje

„mate“ buvo žinoma dar prieš ispanų atėjimą, bet indijonams labiau patiko „chicha“ (čiča), kuri yra daroma iš kukurūzo. Moterys sukramto kukurūzus ir spiauna į indą. Tas skystis pradeda nuo seilių rūgti, fermentuotis, ir pasidaro alkoholis, kurs kartais gali būti gana stiprus. Misionieriai labai kovojo prieš čičą. Jėzuitai pradėjo raginti žmones vartoti „matę“, kad tik jie negertų „čičos“. Dėl to „matę“ dabar kai kas ir vadiną jėzuitų arbata. Chemiška „matės“ sudėtis yra panaši į arbatos, bet jos skonis yra šiek tiek skirtingas, ji yra karti. Vyrai ją geria be cukraus ir be pieno. Cukrų paprastai vartoja vaikai, o pieną senos moterys. „Maté“ yra vartojama ir kaip vaistas.

Urugvajuje neseniai yra įvesta nauja valdžios forma labai panaši į šveicarų „Bundesrat“. Prezidento pareigas eina kolegija, susidedanti iš devynių asmenų, šeši yra iš pirmaujančios partijos ir trys iš mažumų. Kolegijos pirmininkas nėra prezidentas, bet tik „primus inter pares“ — pirmasis tarp lygiųjų. Jų partijos dalinasi į dvi dideles grupes: baltuosius ir spalvuotuosius. Katalikai politikoje mažai turi įtakos.

Taigi, mielieji skaitytojai, manau, būsiu davęs šiokią tokį savo kelionės vaizdą. Atvažiavęs į Urugvajų, per radiją pasveikinau visus lietuvius čikagiečių vardu. Jeigu mano draugai ir pažįstamieji Čikagoje ir kitose Amerikos vietose nesulaukia laiško, tai dažniausiai yra dėl to, kad aš neturiu jų adresų. Jeigu kas man parašys, mielu noru pasistengsiu visiems atsakyti. Mielo žmogaus laiškas visados yra brangus dalykas, jis primena drauge praleistas valandėles ir broliškai riša širdis. Manau, kad galėsiu dar ir daugiau ką nors parašyti „Laiškuose Lietuviams“ apie šį kraš-

METODISTAI

Praėjusį kartą rašėme apie anglikonų atsiskyrimą nuo Katalikų Bažnyčios. Anglijos Bažnyčia, atsiskyrusi nuo Romos ir tapusi Valstybės Bažnyčia, ilgainiui pasidarė labai formališka ir šalta. Atsirado žmonių, kurie buvo ja nepatenkinti. Ypač didelis sąjūdis kilo inteligentijos tarpe. Šiam sąjūdžiui, galima sakyti, vadovavo Oxfordo universitetas, kur studentai, nepatenkinti oficialiaja Anglijos Bažnyčia, pradėjo steigti įvairius religinius ratelius, ypač stengdamiesi daugiau studijuoti Šv. Raštą. Vienas tų ratelių buvo pavadintas „Holy Club“ (Šventasis Klubas). Šiam klubui priklausą studentai buvo vadinami **metodistais**, nes jie veikė labai metodiškai.

Šventojo Klubo nariai gyveno beveik vienuoliškai. Be Šv. Rašto jie dar labai uoliai skaitydavo kitas religines knygas, ypač „A Serious Call to a Devout and Holy Life“ ir „Treatise on Christian Perfection“. Dauguma jų skaitomų knygų buvo katalikų parašytos, bet katalikybe jie nesidomėjo. Jų tikslas buvo sudvasinti Ang-

lą, kai tik daugiau su juo susipažinsiu.

Dabar pagrindinis mūsų tikslas pastatyti Montevideo mieste gražią lietuvišką bažnyčią, apie kurią gal pradės gyviau suktis visas lietuvių gyvenimas.

J. Venckus, S. J.

Soriano 1472, Montevideo,
Uruguay, S. A.

likonų Bažnyčią. Jie eidavo sakyti pamokslų į priemiesčius, į kalėjimus, kur gyveno labiausiai apleisti žmonės. Jiems kalbėdavo apie Dievą ir drauge su jais atsiklaupę meldavosi.

Šiame klube labai pasižymėjo Jonas Wesley (1703-1791), aštuonioliktas vieno anglikonų ministerio vaikas. 1735 m. ir jis pats buvo išventintas anglikonų ministeriu (kunigu). Norėdamas daugiau žmonių atvesti, jis atvyko į Ameriką ir pradėjo dirbti anglikonų kolonistų tarpe. Naujos bažnyčios steigti jis nemanė, tik norėjo daugiau šventumo įkvėpti Anglijos Bažnyčios narius. Amerikos kolonistai Anglijos Bažnyčios nemėgo, todėl ir Wesley jiems nepatiko.

Matydamas kad Amerikoje negalės nieko gero padaryti, Wesley grįžo į Angliją. Keliaudamas į Ameriką, jis buvo laive sutikęs keletą moravų, kurių pamaldumas jį sužavėjo. Grįžęs į Angliją, taip pat palaikė santykius su moravais, dalyvavo jų susirinkimuose ir gėrėjosi jų religingumu. Jis pasiryžo ir savo Šventąjį Klubą persunkti tokiu giliu religingumu, kad paskui jo nariai tą religingumą įkvėptų visai Anglijos Bažnyčiai. Jis pradėjo eiti į gatves ir sakyti pamokslus. 1739 m. susikūrė „Wesleyan Methodist Society“. Šis naujas sąjūdis pritraukė daug narių, net ir nepriklausančių Anglijos Bažnyčiai. Tai buvo tik naujas sąjūdis, bet ne nauja bažnyčia. Ir mirdamas Wesley save laikė Anglijos Bažnyčios nariu.

Metodistų mokslas

Po Wesley mirties metodistai atsiskyrė nuo Anglijos Bažnyčios ir sudarė atskirą vienetą. Jų religija yra daugiau praktiška negu dogmatiška. Pagrindiniai tikėjimo šaltiniai yra:

1. Šv. Raštas, kurį kiekvienas gali aiškintis, kaip supranta.

2. Dvidešimt penki paragrafai, kurie yra paimti iš anglikonų „trisdešimt devynių paragrafų”.

3. Penkiasdešimt trys pirmieji Wesley pamokslai su prierasais apie Naująjį Testamentą. Anglijos metodistai griežtai turi jų laikytis, o Amerikos metodistai juos laiko tik aukštoje pagarboje, bet jų mokslas jiems ne būtinai priverstinas.

Metodistai pripažįsta Švenč. Trejybę ir Kristaus dieviškumą. Sako, kad **vien** tikėjimas žmogų išgano, duodamas jam pašvenčiamąją malonę. Jie pripažįsta tik du sakramentus: Krikštą ir Eucharistiją (Lord's Supper). Bet krikštas neduoda pašvenčiamosios malonės, o tik sustiprina tikėjimą, yra lyg dvasinio atgimimo ženklas. Eucharistija yra tik Kristaus mirties prisiminimas. Metodistai nepripažįsta šventųjų kulto ir neigia skaistykla.

Jiems yra charakteringas vidujinis dvasinis pergyvenimas bei atgimimas, gilus įsitikinimas, kad neturi nuodėmės ir kad tikrai būsi išganytas. Metodistai labai pabrėžia pareigą švęsti šventadienius, draudžia alkoholinius gėrimus ir per didelius pasilinksminimus bei prabangą. Taigi, jie atrodo tikrai asketai. Kai kuriems žmonėms šie dalykai daro gerą įspūdį ir juos patraukia prie metodistų. Jų pamokslai labai uolūs: jie apkeliauja kaimus, miestelius, kalnus bei miškus, apeina priemiesčių neturtiniausias lindynes, kalbėdami apie Dievą, apie Kristų, apie išganymo laimę. Metodistai pripažįsta gimtąją nuodėmę, kuri susilpnino žmogaus prigimtį, bet Dievo malonė, visiems gausiai tekanti, daro žmones tobulus ir šventus.

Dėl tipiškai protestantiškų pažiūrų į Bažnyčią metodistai suskilo į daugelį grupių. Skilimo priežastys

buvo: tautybė, rasė, gyvenamoji vieta. Amerikoje jų yra apie 9 milijonai, Anglijoje apie pusantro milijono, Kanadoje apie aštuoni šimtai tūkstančių, Pietų Afrikoje apie trys šimtai tūkstančių ir Pietų Amerikoje apie šimtas tūkstančių. Jie plinta ne tik tarp Afrikos pagonių, bet ir tarp Pietų Amerikos katalikų. Svarbiausios jų plitimo priežastys yra pinigai ir silpnas kitų žmonių savo religijos supratimas.

Metodistų liturgija

Daugiausia jie laikosi anglikonų „Book of Common Prayer”. Svarbiausia pamaldų dalis yra pamokslas. Jie turi labai gerų pamokslininkų. Komunijos pamaldos būna paprastai keturis kartus per metus. Komunija yra duodama duonos ir vyno pavidaluose. Pamaldose yra vartojamos ir giesmės. Pirmiau buvo draudžiama groti vargonais, bet dabar jau jie bažnyčiose vartojami.

Jų ministerial yra įvairių laipsnių: maldų vedėjai, vietiniai pamokslininkai, keliaujantieji pamokslininkai. Juos renka patys tikintieji. Parapija yra vadinama kongregacija (Congregation). Kelios parapijos sudaro distriktą, kuriam vadovauja superintendantas. Keli distriktai sudaro aukštesnį vienetą (Annual Conference), kurie kartą į metus šaukia susirinkimus. Jiems vadovauja vyskupas, kurs neturi ypatingų šventimų, bet tik titulą. Kartais metodistai šaukia visuotinius susirinkimus. Visuose jų susirinkimuose daug įtakos turi ir pasauliečiai.

Mes, katalikai, susipažinę su kitomis sektomis, turėtume labiau pradėti branginti savo Bažnyčią, kuri saugoja tiesą nuo visokių nukrypimų, be kurių neapsieina jokia kita bažnyčia. Taip pat turėtume pasimokyti uolumo. Kitų tikybų žmonės

* Moters darbas

Gyvename laikus, kuriuose moteris visuomeniniame gyvenime nori būti self-made woman, o vyras, savo ruožtu – self-made man.

Vienas ekonomistas nagrinėja šį faktą, žiūrėdamas į jį iš ekonominių jėgų išvystymo pusės. Reikia, jis sako, kad tam tikra moterų kategorija liktų šeimose ir tarnautų tautai nuolatiniu darbo jėgos papildymu ir atnaujinimu. Kitos gi moterų kategorijos turėtų pašvęsti savo darbo jėgą socialinėms profesijoms.

Vadinasi, moteris reikalinga šeimoje, kur ji augina ir formuoja darbo jėgą. Bet jos darbo reikalingos ir visuomeninės bei socialinės profesijos. Tai yra mūsų laikų problema, klausianti, ar savarankiškos moters idealas gali būti pasiektas profesiniame bendruomenės gyvenime, neužmirštant moteriškojo humanizmo. Bet moteriškasis humanizmas turi perimti visą moters prigimtį ir visas moteriškosios prigimties ir moteriškosios asmenybės funkcijas.

Socijologijai tenka sunkus uždavinys nusakyti moters darbą ir pareigas šeimai ir visuomenei.

kartais parodo tiek pasišventimo ir heroizmo, gindami savo klaidingą mokslą, taigi, mes turėtume taip pat nesibijoti nei darbo nei aukų, gindami tikrąjį Kristaus mokslą.

J. Venckus, S. J.

* Socijalinis Institutas

Praktiškasis apaštalavimas sunkiai išsiverčia be mokslinių studijų, nagrinėjančių apaštalavimo būdus ir priemones. Yra balsų, reikalaujančių, kad socijologija būtų pritaikyta bažnytinių gyvenimo sritims. 1946 metais Olandijoje įsisteigė Katalikų Socijalinis Bažnytinis Institutas, kurio uždavinys stebėti visus katalikiškojo gyvenimo reiškinius dijocezijose ir parapijose. Pagal Instituto surinktą informacinę medžiagą galima nustatyti santykis tarp Bažnyčios ir įvairių socijaliųjų grupių veiklos visame krašte, ypač miestuose ir industrijos srityse. Galima matyti, ką katalikybė laimi ir ką praranda. Institutas galėtų patiekti davinių, rodančių, kur viešasis ir socijalinis gyvenimas labiausiai reikalingas katalikiškosios įtakos.

Šiame kontinente mums būtų labai įdomu žinoti katalikiškojo socijalinio veikimo apimtį lietuviškose parapijose, parapijų socijalinės grupės, darbo profesijos, tautybės, ideologijos ir tt. Norėtume taip pat žinoti lietuviškųjų parapijų sėslumo ir emigracijos veiksmus ir judėjimo procentą.

* Žmogaus asmens didingumas

Pagarba ir meilė žmogaus asmeniui mažėja. Žmogaus asmens didingumas ir vertė – karų naikinančioje įtakoje – buvo mindoma nužmogėjusiomis kojomis. Gyvenimo tempo ir kasdieniai reikalai atitraukia žmogų nuo platesnių ir kilnesnių interesų, ir kitas žmogus jam tampa neįdomus ir nereikalingas. Bet žmogaus sielos, sutvertos pagal Dievo panašumą, vertė yra per didelė, kad žmogus, gerbiąs ir pripažįstąs savo sielos didingumą, galėtų praeiti pro

šią tikrovę abejingu ir nesuinteresuotu žingsniu. Juk gyvenimo tempo ir turinys priklauso nuo žmogaus sielos įtakos.

Dvi profesijos ir du pašaukimai turi ypatingus ryšius su žmogumi, jo asmens didingumu. Tai kunigo ir mediko pašaukimai. Kunigo darbo vertė priklauso nuo žmogaus asmens didingumo ir nuo jo pastangų grąžinti nužmogintam individui sielos ir asmens didingumo sąmonę. Kunigo pašaukimas vertina žmogų Apreiškimo šviesoje ir budi žmogaus asmens didingumo tarnyboje. Žmogaus panašumas į Dievą yra jo tikroji ir pagrindinė vertė. Todėl sąmoninga kunigystė yra gyvas paminklas žmogaus asmens didingumui.

Medikas artinasi prie žmogaus sielos per jo kūną. Jo darbas vyksta tarp gyvybės ir mirties polių ir susiduria su transcendentiniu žmogaus buities elementu. Medikas savo rankomis liečia Dievo paveikslą žmoguje, sužalotą ir kenčianti gimtosios nuodėmės pasekmėse. Kai medikas žvelgia į žmogaus kūną, kaip į Dievo paveikslą šventovę, jis kreipia žmogaus sąmonę į asmens didingumą tikrovę.

Šventasis Tėvas Pijus XII pranešė, kad medicinos pažanga ir naujos priemonės turėtų omenyje įgimtą žmogaus asmens didingumą ir palaikytų žmonėse šio fakto tikrovę ir sąmonę. Tiek kunigai, tiek medikai turėtų būti savo pašaukimo verti žmogaus tarnai ir savo darbo kilniu supratimu ir pritaikymu turėtų ugdyti žmoguje asmens didingumą tikrovę, atsimindami, kad žmogaus didžiausioji vertė yra jo panašumas į Dievą. Kiekvienas žmogus turi Dievo duotą teisę laukti ir reikalauti, kad jis būtų traktuojamas, kaip die-

vybės atspindys ir šventovė, saugojanti Dievo ir žmogaus sandoros testamentą.

* Žaidimas iš pinigų

Paskutiniaisiais metais Amerikoje senato specialioji komisija nusikaltimams tirti surinko gausių davinių apie žaidimus iš pinigų, su kuriais rišasi daug nusikaltimų.

Komisija sako, kad jei žaidimas iš pinigų būtų legalizuotas, tai tuo faktu dar nesibaigtų kriminalinis plėšikavimas, kuriuo verčiasi po grindžio sindikatai. Yra valstybių, kuriose žaidimas iš pinigų buvo legalizuotas, bet nusikaltimų banga, surišta su žaidimu iš pinigų, atslūgti žymiai neatslūgo. Patyrimas rodo, kad net legalizuotas žaidimas iš pinigų neapsieina be apgavystės ir žmogaus gadinimo.

Nors šios rūšies žaidimų panaikinimą, sako senato komisija, radikaliai sunku praveisti, bet tai nereikia, kad mes turėtume pasiduoti sukčiavimo ir apgavystės profesjonalams ir jų organizacijoms. Žaidimo iš pinigų legalizacija padidina žaidimo aistrą ypatingai tų žmonių tarpe, kurių finansiniai ištekliai labai riboti, ir nuo kurių finansinės padėties esmingai priklauso šeimos išlaikymas. Įdomu, kad žaidimų legalizacija padidino sukčiavimus ir apgavystes. Žaidimo profesionalai, nebeturėdami reikalo slapstytis, visą dėmesį kreipia į klientų išnaudojimą, nesiskaitydami su priemonėmis. Išnaudojimo aukos, norėdamos išlyginti nuostolius, ypač tais atvejais, kada buvo operuojama svetimais bei paskolintais pinigais, metasi į vagystes ir smurtą.

Žaidimo profesionalai, jei jie patys nėra gangsteriai, tai pastarųjų yra priverčiami dėtis iš vieno. Po-

grindžio sindikatams svarbu ne tik pelnas, bet ir politinė įtaka, ypač savo žmonių įstatymams į svarbias vietas. Jų dažnai vartojamas argumentas bando įrodyti, kad žaidimo iš pinigų legalizacija padeda visam ekonominiam gyvenimui, pagyvindama valiutos cirkuliaciją ir išjudindama neveiklų kapitalą. Deja, gyvenimas rodo visai ką kita. Žaidimai iš pinigų buvo uždrausti Miami Beach ir Saratoga, ir turizmo komercija ne tik kad neatslūgo, bet, priešingai, pagyvėjo. Taip rodo 1950-51 metų sezono statistikos. Žaidimo iš pinigų uždraudimas nepakenkė, bet padėjo turizmo ekonomijai.

* Katalikai Amerikoje

Neseniai pasirodęs *Official Catholic Directory*, 1953, skaičiuoja 30.425.015 katalikų Jungtinėse Valstybėse, Havajų Salose ir Aliaskoje. Katalikų skaičius Amerikoje paskutiniaisiais metais padidėjo 1.017.495.

* Religijos padėtis Izraelyje

David Goldstein, garsus žydas katalikas ir patrijotas, nusiskundžia Izraelio valstybės religiniu susiskaldymu. Susiskaldymą palaiko dvylika partijų, kurios dalyvauja tautos politiniame gyvenime. Prie jo prisideda socialiniai ir pasaulėžiūriniai skirtumai tarp Europos, Amerikos ir Azijos žydų.

Auklėjimo srityje pastebimos keturios skirtingos nuomonės. Iš trijų šimtų tūkstančių vaikų du šimtai tūkstančių labai maža težino apie Izraelio Dievą. Vienos nuomonės atstovai siūlo eiti socializmo kryptimi, o kitos – tapti sionistais. Trečioji nuomonė siūlo orientuotis pagal Biblijos dvasią. Likusieji perša

tūkstantmetes Talmudo tradicijas ir jų dvasią.

Žydai katalikai, sako Goldstein, gali būti pavojingesni už žydus ateistus. Einstein, pasak vieno rabino, priklauso prie dešimties mūsų laikų didžiųjų žydų, bet jo Dievas yra Spinozos Dievas. Yra pavojus, kad Izraelis gali pasukti neutraliu keliu ir tapti žydų valstybė be žydų religijos.

* Religinio meno padėtis

Sir John Rothenstein, katalikas, Londono Tate Galerijos direktorius ir įtakingas meno žinovas, sako, kad paskutinis šimtmetis buvęs nepalankus religiniam menui. Vis dėlto, yra ženklų, jis pastebi, kad religinio meno padėtis gerėja.

Religinės institucijos, sako Rothenstein, dažnai bijosi naujovių ir modernizmo įtakos ir pasilieka prie tradicinio stiliaus plokštumų. Didieji menininkai, iš kitos pusės, retai domisi religine meno tematika. Aš nežinau, sako Rothenstein, kito periodo meno istorijoje, išskyrus mūsų, kur pats faktas, kad didelis menininkas, pakviestas dekoruoti bažnyčią, būtų sukėlęs nusistebėjimą. Jei mes sutinkame, kad Dievo namams tinka tik patys meniškiausi dalykai ir meno šedevrai, tai logiška išvada siūlo, kad religinio meno kūryba bažnyčios tarnyboje būtų pavesta geriausiems menininkams, o ne, kaip dažnai atsitinka, patiems blogiausiems.

K. Pečkys, S. J.

Religija yra būdingiausia žmogaus žymė; gyvuliai religijos neturi.

* Karūnacijos Momentai

Elzbieta II buvo vainikuota visų Britų karaliene Westminster Abbey, kurios tikrasis titulas yra Ecclesia Sti. Petri ad Vincula – Bažnyčia Šv. Petro Grandinėse. Ją pastatė šventasis karalius Eduardas Išpažinėjas. Čia aidėjo benediktinų giedamos psalmės, kol bažnyčią nualino ir išniekino Henriko VIII-jo gobšumas 1539 metais.

Canterbury Arkivyskupas uždėjo karūną ant karališkos galvos, kai Elzbieta II sėdėjo Šv. Eduardo Išpažinėjo kėdėje, ir priminė jai, kad viena karališųjų pareigų yra būti Defensor Fidei – tikėjimo gynėju. Bet Šv. Eduardas, kaip ir jo Įpėdiniai iki Henriko VIII dienų, buvo katalikas. Elzbieta gi yra anglikonė. Defensor Fidei titulas atėjo iš amžių, kurie nepažino protestantizmo, nes jo dar nebuvo.

Karūnacijos apeigų ceremonijarius ir visapusiškas vadovas buvo Sir Bernard Marmaduke Fitz-Alan Howard, pirmasis Anglijos kilmingasis ir Anglijos Maršalas. Jis priklauso senai Howards šeimai, kurios kilmė siekia 1267 metus, ir kuriai, nuo senų laikų, teko garbė vadovauti visoms karališkoms funkcijoms. (Windsors, Elzbietos II šeima, atsiėmė iš Vokietijos į Angliją tik 1714 metais). Norfolkso Kunigaikštis yra katalikas, ir jo garbinga šeima priklauso prie nedaugelio Anglijos šeimų, kurios išlaikė katalikybę kruvinose persekiojimų audros ir liko katalikiškos iki mūsų dienų.

Tiek Westminster Abbey tikrasis titulas – Šv. Petras Grandinėse, tiek joje gulintieji Šv. Eduardo Išpažinėjo kaulai laukia valandos, kada truks grandinės, ir tikėjimo vienybė užgydys šimtmečių žaizdas.

JIS AR MAMA?

Gerbiamasis Redaktoriau,

Susipažinau su 29 metų vyru (aš esu 20 metų). Jis man labai patiko, manau, kad ne mažiau ir aš jam. Tuoj labai susidraugavom ir vienas kitą pamilom. Po kiek laiko mama pradėjo drausti su juo draugauti. Aš nieko blogo toje draugystėje nematydama, susitikdavau su juo ir toliau, bet jau saugojaus, kad mama nematytų. Bet žinoma, ji vis tiek suprasdavo, kur aš esu, ir iš to kildavo ginčų bei barinių.

Taip išdraugavau apie dvejus metus, ir dabar reikia jam pasakyti, kad daugiau draugauti negalime. Vienintelė priežastis — mano mama. Mums skirtis labai skaudu, ypač dėl to, kad iš mudviejų pusės nėra jokios priežasties. Kas man belieka daryti? Ką pasirinkti: mamą ar jį?

Jus gerbianti Adelė

Mieloji Adele,

Būtų perdaug drąsu ir neatsargu smerkti Tavo mamą arba Tave. Reikėtų daugiau pažinti visas aplinkybes. Vis dėlto, kiek iš laiško matyti, mama negerai daro. Gal būt, ji, kaip daugiau prityrimo turinti už Tave, mato tokių kliūčių, kokių Tu nematai, bet apie tai ji turėtų su Tavimi pasikalbėti. Drausti tą draugystę, nenurodant jokių priežasčių, yra labai neišmintinga ir nemotiniška. Stenkis su motina apie tai pakalbėti. Jeigu ji nurodys rimtą kliūtį — paklausk. Jeigu nebus jokios priežasties — elkis pagal savo įsitikinimą.

Redaktorius

LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJŲ - SAVANORIŲ ŽINIAI

Lietuvos Kariuomenės kūrėjai-savanoriai, kurių tik mažam skaičiui pavyko išvengti Sovietų Sąjungos komunistinių budelių žiauraus keršto, labai sielojasi savo pavergtos tautos nelaimėmis ir kančiomis. Po sunkaus tremties laikotarpio, savanorių didesnis kiekis apsigyveno JAV Čikagos mieste ir čia susibūrė į L. K. Kūrėjų - Savanorių Organizaciją.

Norėdami gyviau dalyvauti Lietuvos laisvinimo talkoje ir siekdami aktyvesnio veikimo kovoje prieš pasaulio marą — komunizmą, SKELBIAME visų Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių žinias:

I. Vykdam L. K. K. S. 1952 metų gruodžio 14 dienos Čikagos mieste visuotinio narių susirinkimo nutarimą, išrinktoji valdyba, drauge su minėto susirinkimo prezidiumu, š. m. gegužės 22 d. bendrame posėdyje nutarė imtis iniciatyvos atgaivinti visame laisvame pasaulyje Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių Sąjungą ir veikti jos Laikinių Įstatų Tretyje pagrindais, vienkartinį ĮSILIJANT į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

II. Iki visų narių balsavimu bus išrinkti Centro Organai, visą organizacinį darbą atlieka L. K. K. S. Organizacijos Valdyba Čikagoje.

III. Centro Organų rinkimų data nustatoma 1953 m., spalio 31 diena. Rinkimai bus vykdomi korespondencine tvarka. Atsiųstus balsus suskaičiuos ir rinkimų protokolą surašys tam reikalui pakviesta Rinkimų Komisija.

IV. Visi laisvame pasaulyje gyvenantieji kūrėjai-savanoriai prašomi galimai greičiau atsilipti, pranešant šiai valdybai savo dabartinį adresą. Skiriamoms vietoms organizuoti ir Centro Organų rinkimams praveisti visos informacijos bus pasiųstos kiekvienam asmeniškai, gavus atsiliėpimą — adresą. Žinias siųsti šiuo adresu: Mr. V. Rekus, 1630 N. Kedzie Ave., Chicago 47, Illinois, U.S.A.

Visuotinio Susirinkimo Prezidiumas:

Pirmininkas — **Juozas Tumas,**
Sekretorius — **Jonas Melys.**

L. K. K. S. Organizacijos Valdyba:

Pirmininkas — **Jurgis Bobelis,**
Vice Pirmininkas — **Vincas Rėkus,**
Kasininkas — **Matas Klikna,**
Sekretorius — **Adolfas Juodka.**

URUGVAJAUS BAŽNYČIOS STATYBA

T. J. Bružikas, S. J. labai nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie Urugvajaus lietuvių bažnyčios statybos. Statybos darbai bus pradėti jau šią vasarą. Lėšų, žinoma, dar neužtenka, bet yra vilties, kad mūsų tautiečiai ir toliau rems šią kilnų užsimojimą. Turėdami bažnyčią ir lietuviybės centrą Montevideo mieste, kur yra susispietę beveik visi Urugvajuje gyvenantieji lietuviai, mes galėsime juos laimėti ne tik Kristui, bet išlaikysime ir jų tautybę.

I T. Bružiko pagalbos prašymą labai nuoširdžiai atsiliepė ir kunigija. Štai kun. Antano Sabo, iš Kanados, laiško ištrauka: “Nors Kanados kunigų pajamos mažos, bet turint prieš akis tokį kilnų tikslą, kaip lietuvių šventovės pastatymą Montevideo mieste, iš kur sklis Dievo ir mūsų brangiosios Tėvynės garbė, siunčiu banko čekį, kad susidarytų visa šimtinė. Tikiu, kad ir kiti kunigai bei pasauliečiai parems tą religinio ir patriotinio paminklo pastatymą Pietų Amerikoje. Tegul Dievas laimina Jūsų pradėtąjį darbą, ir lietuvių aukos tepagreitina mūsų Tėvynės prisikėlimą.”

“Lietuvių Dienos”, iliustruotas mėnesinis žurnalas, kiekviename numeryje duoda bent 40 įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

“Lietuvių Dienų” kiekviename numeryje skaitytojai ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

“Lietuvių Dienos” turi anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiem kalbom, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems ir kitataučiams.

“Lietuvių Dienų” vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Metinė prenumerata 4 dol. Administracijos adresas: “Lietuvių Dienos”, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.